

# **NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI**

---

DELEGATURA W KATOWICACH

*Nr ewid. 138/2006/P/06/128/LKA*

## **Informacja o wynikach kontroli likwidacji kopalń węgla kamiennego w 2005 r. z uwzględnieniem wykorzystania pożyczki Banku Światowego**

Katowice sierpień 2006 r.

---

**Misja** *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

---

**Wizja** *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

---

Dyrektor Delegatury:  
Wojciech Matecki

---

Akceptuję:  
Piotr Kownacki

Wiceprezes  
Najwyższej Izby Kontroli

---

Zatwierdzam:  
Mirosław Sekuła

Prezes  
Najwyższej Izby Kontroli  
dnia:

---

Najwyższa Izba Kontroli  
ul. Filtrowa 57  
00-950 Warszawa  
tel./fax: 0-xxxx-22-825 44 81  
[www.nik.gov.pl](http://www.nik.gov.pl)

# Spis treści

<b>Część I – Wstęp .....</b>	<b>4</b>
<b>Część II – Ogólna .....</b>	<b>8</b>
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności .....	8
2.2. Ważniejsze ustalenia kontroli.....	8
2.3. Realizacja wniosków z poprzednich kontroli.....	11
2.4. Wnioski systemowe .....	12
<b>Część III – Szczegółowa .....</b>	<b>13</b>
3.1. Wykorzystanie dotacji przewidzianych na likwidację.....	13
3.2. Realizacja postępowań przetargowych.....	14
3.3. Zmiany Instrukcji Operacyjnej.....	17
3.4. Wybrane wyniki badań operacji księgowych.....	17
3.5. Zabezpieczenie kopalń czynnych przed zagrożeniem wodnym.....	20
3.6. Podmioty realizujące procesy likwidacyjne kopalń.....	25
<b>Załączniki .....</b>	<b>27</b>
<i>Załącznik 1 – Metodologia badań.....</i>	<i>27</i>
<i>Załącznik 2 – Zestawienia kwot wykorzystanych dotacji .....</i>	<i>28</i>
<i>Załącznik 3 – Roczne raporty wykorzystania środków Banku Światowego .....</i>	<i>30</i>

## Część I – Wstęp

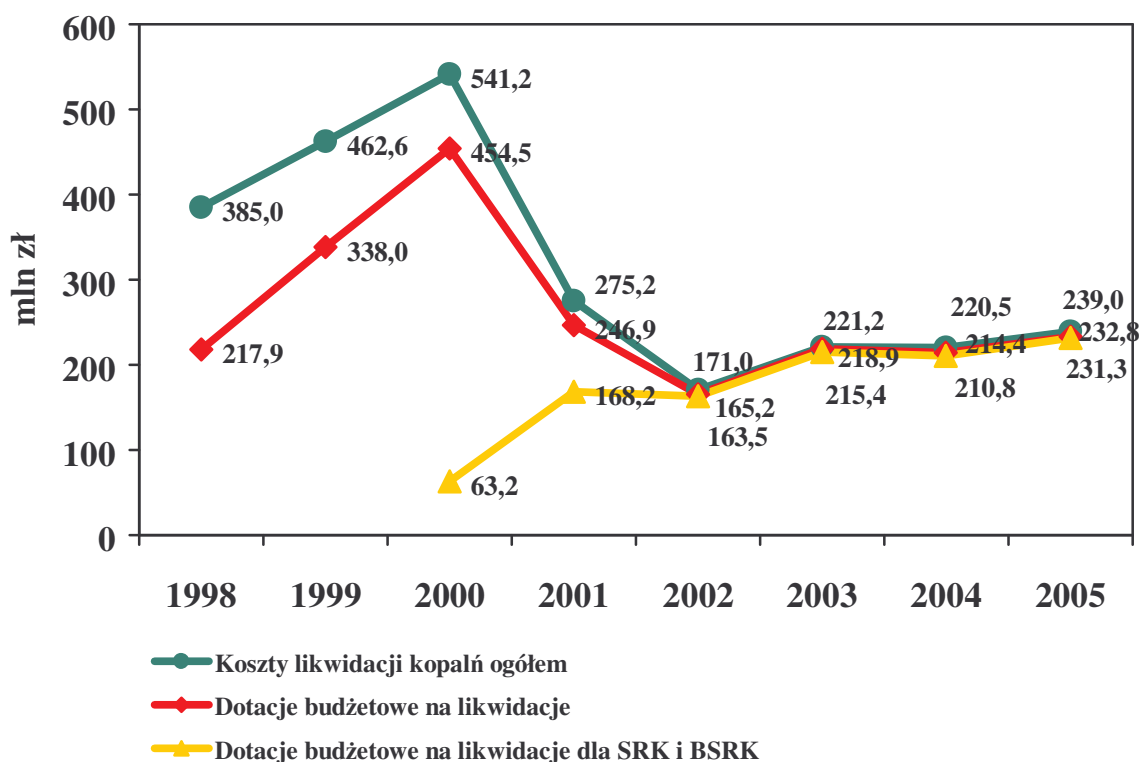
### Charakterystyka kontrolowanego obszaru

W połowie 2000 r. utworzono dwa podmioty, których celem działania było prowadzenie likwidacji kopalń, zagospodarowanie ich majątku oraz realizacja zadań polikwidacyjnych, nazywając je *spółkami restrukturyzacji kopalń*. Utworzenie Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Katowicach oraz Bytomskiej Spółki Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o. w Bytomiu, służyło oddzieleniu procesów likwidacji kopalń od procesów naprawczych w czynnych kopalniach. Spółki restrukturyzacji w okresie do końca 2004 r. przejęły łącznie 28 kopalń, w tym 22 likwidowane kopalnie, w których zakończono eksploatację węgla jeszcze przed utworzeniem tych spółek. Ww. spółki poza zadaniami wykonywanymi w trakcie likwidacji przejętych kopalń, m.in. zabezpieczały sąsiednie, czynne kopalnie przed zagrożeniem wodnym, rekultywowały tereny pogórnice oraz usuwały szkody górnicze wywołane działalnością likwidowanych kopalń. Według przyjętego we wrześniu 2004 r. przez Radę Ministrów „*Planu dostępu do zasobów węgla kamiennego w latach 2004-2007 oraz planu zamknięcia kopalń w latach 2004-2007*” w terminie do końca października 2005 r. miało nastąpić zakończenie wydobywania węgla w kolejnej kopalni - „Polska-Wirek”, należącej do Kompanii Węglowej S.A. a następnie przekazanie tej kopalni do likwidacji przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A.

Zadania związane z likwidacją kopalń oraz wykonywane po ich zakończeniu niemal w całości finansowane były dotacjami budżetu państwa (w latach 2002-2004 środki te pokrywały 97-99 % kosztów tych zadań), przyznawanymi przez ministra właściwego ds. gospodarki. Rok 2005 był pierwszym rokiem, w którym część tych dotacji pochodziła ze środków pożyczki Banku Światowego (zwanego dalej Bankiem lub BŚ). Umowa pożyczki została zawarta z Bankiem 24 sierpnia 2004 r. przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej na kwotę 84.100.000 Euro, z przeznaczeniem na współfinansowanie (do 56 %) likwidacji kopalń, w ramach reformy odnoszącej się do lat 2003-2006 oraz działań wynikających z reformy podjętej w latach 1998-2002. Obsługę pożyczki prowadził Minister Finansów, który podpisał ww. umowę w imieniu polskiego rządu. Łącznie na realizację programu reformy górnictwa węgla kamiennego Minister Gospodarki w 2005 r. dysponował środkami budżetowymi w wysokości 1.092,7 mln zł, z czego 370,5 mln zł (34 %) przeznaczono na zadania związane z likwidacją kopalń.

Zadania wykonywane w zakresie monitorowania procesu likwidacji kopalń, weryfikowania programów i planów likwidacji poszczególnych kopalń, opiniowania wniosków o udzielenie dotacji, a także badania prawidłowości wykorzystania tych środków, m.in. poprzez kontrole i rozliczanie zadań finansowanych z budżetu, wykonywała Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. na podstawie umowy zawartej z Ministrem Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej.

Poniższy wykres przedstawia wysokość poniesionych kosztów likwidacji kopalń (bez kosztów usuwania szkód górniczych) oraz wykorzystanych dotacji budżetowych na likwidacje w okresie 1998-2005.<sup>1</sup>



#### Uzasadnienie podjęcia kontroli

W sierpniu 2004 r. rząd Rzeczypospolitej Polskiej zawarł z Bankiem Światowym umowę pożyczki z przeznaczeniem na finansowanie procesów likwidacji kopalń węgla kamiennego oraz działań polikwidacyjnych. W toku kontroli NIK przeprowadzonej w I kwartale 2005 r.<sup>2</sup> stwierdzono, że ostatecznie w 2004 r. wbrew pierwotnym zamiarom, nie rozpoczęto wykorzystywania środków pożyczki Banku, a rok 2005 był pierwszym rokiem, w którym środki te zostały przeznaczone na finansowanie zadań likwidacyjnych i polikwidacyjnych prowadzonych przez spółki restrukturyzacji kopalń. Zakończenie realizacji zadań w części finansowanych z pożyczki BŚ przewidziano na 30.09.2007 r. natomiast ostateczna data obowiązywania umowy pożyczkowej to 31.03.2008 r.

Znaczne kwoty rokrocznie udzielanych dotacji budżetowych ww. spółkom (ponad 200 mln zł/rok), a także poważne nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli<sup>3</sup> funkcjonowania tych spółek w latach 2000-2003, uzasadniały podjęcie kontroli zarówno prawidłowości wydatkowania dotacji, jak i stanu realizacji wniosków pokontrolnych sformułowanych w wyniku badań prowadzonych przez

<sup>1</sup> Dane dotyczą zadań ujętych w rocznych planach likwidacji - na podstawie informacji o wynikach kontroli *likwidacji kopalń węgla kamiennego w 2004 r. z uwzględnieniem wykorzystania dotacji budżetowych, w tym pożyczki Banku Światowego*, NIK – Katowice, czerwiec 2005 r. oraz danych pochodzących z niniejszej kontroli.

<sup>2</sup> Informacja o wynikach ww. kontroli, NIK – Katowice, czerwiec 2005 r.

<sup>3</sup> Informacja o wynikach kontroli *funkcjonowania spółek restrukturyzacji kopalń ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania dotacji budżetowych otrzymywanych w latach 2000-2003*, NIK – Katowice, listopad 2004 r.

Izbę w latach 2004-2005, szczególnie tych, które dotyczą poziomu ponoszonych w następnych latach kosztów likwidacji kopalń oraz pompowania wód dołowych.

Przeprowadzenie, z inicjatywy NIK, niniejszej kontroli służyło także realizacji uzgodnień Izby i Banku Światowego w zakresie wykorzystania jej wyników do przeprowadzenia przez Bank oceny wykorzystania pożyczki przez beneficjentów.

#### **Cel kontroli**

Celem ogólnym kontroli była ocena prawidłowości przyznawania, wykorzystania i rozliczania dotacji budżetowych przeznaczonych na likwidację kopalń w 2005 r., w tym środków pochodzących z pożyczki BŚ, przez podmioty uczestniczące w restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego. Celami szczegółowymi były: ocena realizacji zadań, którym służyć ma wydatkowanie ww. środków, a także oceny monitorowania i nadzoru nad tym procesem oraz prawidłowości i rzetelności sprawozdań, do sporządzania których jednostki te były zobowiązane z tytułu otrzymywania dotacji budżetowych.

#### **Podmioty objęte kontrolą**

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23.12.1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli<sup>4</sup>, z uwzględnieniem kryteriów legalności, gospodarności, celowości i rzetelności w następujących 5 jednostkach:

- (1) Spółce Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Katowicach (jednoosobowa spółka Skarbu Państwa - zwana dalej **SRK**) – *beneficjent dotacji*;
- (2) Bytomskiej Spółce Restrukturyzacji Kopalń Sp. z o.o. w Bytomiu (zwanej dalej **BSRK** - 100% udziałów w tej spółce posiada SRK) – *beneficjent dotacji*;
- (3) Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. w zakresie realizacji zadań nałożonych na jej Oddział w Katowicach (zwanej dalej **ARP**) – *jednostka monitorująca proces likwidacji kopalń*;
- (4) Ministerstwie Gospodarki (zwanym dalej **MG**) – *jednostka nadzorująca restrukturyzację górnictwa*;
- (5) Ministerstwie Finansów (zwanym dalej **MF**) – *jednostka obsługująca pożyczkę BŚ*.

Czynności kontrolne prowadziła Delegatura NIK w Katowicach. Kontrolę przeprowadzono w okresie od 2 stycznia do 25 kwietnia 2006 r.

#### **Ramy prawne badanej działalności**

W okresie objętym kontrolą (2005 r.) zasady reformy górnictwa węgla kamiennego, dotyczące, m.in. procesu likwidacji kopalń oraz źródeł i form jego finansowania określała **ustawa z dnia 28.11.2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006**<sup>5</sup>, zwana dalej ustawą „o restrukturyzacji górnictwa”. W rozumieniu ww. ustawy likwidacja kopalni polega na zaprzestaniu wydobycia węgla kamiennego i likwidacji zakładu górniczego, a decyzję tę podejmuje właściwy organ przedsiębiorstwa górniczego, określając m.in. zakres likwidacji kopalni. Dotacje na finansowanie, m.in. zadań dotyczących likwidacji kopalń oraz wykonywanych po zakończeniu likwidacji (do dnia 31.12.2006 r.), a także związanych z zabezpieczeniem kopalń czynnych przed zagrożeniem wodnym, zgodnie z postanowieniami ww. ustawy określa, w każdym roku w projekcie ustawy budżetowej, Rada Ministrów, na wniosek ministra ds. gospodarki. Szczegółowe zasady i tryb przyznawania oraz sposób wykorzystania dotacji z budżetu państwa na finansowanie likwidacji kopalń, od dnia 14.02.2004

<sup>4</sup> Dz.U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937 ze zm.

<sup>5</sup> Dz.U. Nr 210, poz. 2037 ze zm.

r., reguluje **rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28.01.2004 r. w sprawie dotacji na finansowanie likwidacji kopalń**<sup>6</sup>.

Problematykę wydobywania kopalin ze złóż, ochrony złóż kopalin, wód podziemnych i innych składników środowiska w związku z wykonywaniem prac geologicznych i wydobywaniem kopalin reguluje **ustawa z dnia 4.02.1994 r. Prawo geologiczne i górnicze**<sup>7</sup>. W rozumieniu tej ustawy, zakładem górniczym jest wyodrębniony technicznie i organizacyjnie zespół środków służących bezpośrednio do wydobywania kopaliny ze złoża, w tym wyrobiska górnicze, obiekty budowlane oraz technologicznie związane z nimi obiekty i urządzenia przerobcze. Zgodnie z ww. ustawą, w razie likwidacji zakładu górniczego przedsiębiorca jest zobowiązany: zabezpieczyć lub zlikwidować wyrobiska górnicze oraz obiekty i urządzenia zakładu górniczego, zabezpieczyć nie wykorzystaną część złoża kopaliny, zabezpieczyć sąsiednie złoża kopalin i przedsięwziąć niezbędne środki chroniące wyrobiska sąsiednich zakładów górniczych, a także przedsięwziąć niezbędne środki w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.

**Umowa pożyczki z dnia 24.08.2004 r.** zawarta z BŚ, odwołująca się, m.in. do: „*Ogólnych warunków odnośnie pożyczki oraz gwarancji dla pożyczek o stałej marży*” Banku Światowego z dnia 1.09.1999 r. (wraz ze zm.) określa, m.in.: zakres rzeczowy wydatków finansowanych ze środków pożyczki, wskazuje wymogi realizacji przedsięwzięć finansowanych pożyczką oraz obowiązki jego uczestników MF, MG, ARP, SRK i BSRK. W załączniku nr 4, m.in. wskazano wysokość ograniczenia mocy wydobywczych kopalń w kolejnych latach realizacji niniejszej umowy. Umowa określa także odmienne zasady wyłaniania dostawców i usługodawców realizujących zadania współfinansowane pożyczką od wskazanych w **ustawie z dnia 29.01.2004 r. Prawo zamówień publicznych**<sup>8</sup>. Jedynie przy dostawach o wartości do 400.000 Euro oraz usługach (innych niż konsultingowe) o wartości poniżej 5.000.000 Euro postępowania przetargowe mogły być prowadzone w trybie krajowego przetargu nieograniczonego z zastrzeżeniem dotyczącym zasad określania „najkorzystniejszej oferty”.

Dnia 18.11.2004 r. Minister Gospodarki i Pracy zatwierdził przywoływaną w umowie pożyczki oraz uzgodnioną z Bankiem „*Instrukcję operacyjną organizacji obiegu dokumentacji źródłowej i wynikowej monitorowania przepływu środków budżetowych przeznaczonych na zadania wykonywane w trakcie likwidacji kopalń, działania wykonywane po zakończeniu likwidacji kopalń oraz naprawianie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego – wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006*” (zwaną dalej „Instrukcją Operacyjną”), której opracowanie miało na celu ujednoczenie organizacji i obiegu dokumentacji dotyczącej monitorowania wykorzystania środków pochodzących z dotacji budżetowej, w tym środków pożyczki.

<sup>6</sup> Dz.U. Nr 18, poz. 171

<sup>7</sup> Dz.U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947

<sup>8</sup> Dz.U. Nr 19, poz. 177 ze zm. – zwanej dalej w treści Informacji „Pzp”

## Część II – Ogólna

### 2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Ocena wynikająca  
z audytu  
finansowego

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia proces przyznawania, sposób wykorzystania i rzetelność rozliczania dotacji budżetowych, przeznaczonych na likwidację kopalń górnictwa węgla kamiennego w 2005 r., w tym na usuwanie szkód górniczych, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, nie mających jednakże zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność.

NIK zwraca jednocześnie uwagę, że niewykorzystana kwota środków budżetu państwa w 2005 r. przewidziana na ww. cele była wyższa od wykorzystanej kwoty pożyczki Banku Światowego, co wskazuje na niedostosowanie wysokości środków dotacji przeznaczonych w ww. roku na likwidację (w tym środków pożyczki) oraz usuwanie szkód górniczych, do możliwości ich pełnego wykorzystania.

Ocena w zakresie  
realizacji zadań

NIK pozytywnie ocenia realizację przez SRK i BSRK zadań finansowanych z dotacji, zwracając jednak uwagę, że w trakcie roku ich planowany zakres, podlegał licznym zmianom i odbiegał od pierwotnych założeń na 2005 r. co, m.in. było wynikiem nierzetelnego planowania.

Natomiast NIK negatywnie ocenia działania SRK w zakresie zabezpieczenia kopalń czynnych przed zagrożeniem wodnym, prowadzone z naruszeniem zasad określonych w przepisach prawa oraz decyzjach nadzoru górniczego, a także niewłaściwie realizowane przez BSRK niektóre rekultywacje terenów pogórnicznych.

Ponadto, NIK podtrzymuje, dwukrotnie wyrażoną (w 2004 r.<sup>9</sup> i w 2005 r.<sup>10</sup>), krytyczną opinię, dotyczącą istniejącej w górnictwie organizacji procesu likwidacji kopalń, która nie sprzyja właściwej koordynacji oraz minimalizacji kosztów ww. działalności oraz negatywnie ocenia brak realizacji wniosku Izby w tej sprawie od 2 lat.

### 2.2. Ważniejsze ustalenia kontroli

Stopień  
wykorzystania  
dotacji

1. W 2005 r. na likwidację kopalń wykorzystano ogółem 217,9 mln zł dotacji budżetowych z kwoty 370,5 mln zł, jaką dysponował Minister Gospodarki na ten cel, co stanowiło 59 % tych środków. Natomiast ze środków budżetowych w łącznej wysokości 129,0 mln zł, przeznaczonych na usuwanie szkód górniczych, wykorzystano 71,2 mln zł, co stanowiło 55 % ogółu środków przewidzianych na te zadania w 2005 r. W 2004 r. z kwoty 243,0 mln zł przeznaczonej na działania likwidacyjne wykorzystano 214,4 mln zł (88 %), a z kwoty 46,0 mln zł na usuwanie szkód górniczych wykorzystano 39,0 mln zł (85 %). Zdaniem NIK, funkcjonująca organizacja procesu likwidacji kopalń i usuwania szkód górniczych nie zapewnia wykorzystania znacząco zwiększonych kwot dotacji budżetowych. (str. 13-14 Informacji)

<sup>9</sup> Informacja o wynikach kontroli *funkcjonowania spółek restrukturyzacji kopalń ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania dotacji budżetowych otrzymywanych w latach 2000-2003*, NIK – Katowice, listopad 2004 r.

<sup>10</sup> Informacja o wynikach kontroli *likwidacji kopalń węgla kamiennego w 2004 r. z uwzględnieniem wykorzystania dotacji budżetowych, w tym pożyczki Banku Światowego*, NIK – Katowice, czerwiec 2005 r.



**Przyznawanie  
dotacji na  
likwidację kopalń**

2. NIK pozytywnie ocenia proces przyznawania dotacji, który poprzedzony był weryfikacją wniosków o ich udzielenie, prowadzoną w oparciu o zatwierdzone przez Ministra Gospodarki i Pracy (zwanego dalej Ministrem) na 2005 r. kryteria. Dotacje przyznane na podstawie zawartych z Ministrem umów, przekazywane były zaliczkowo w ratach miesięcznych na podstawie wniosków oraz analiz sprawozdań miesięcznych z wykonania zadań przedsiębiorstw górniczych, zgodnie z § 5 rozporządzenia z dnia 28.01.2004 r. *w sprawie dotacji na finansowanie likwidacji kopalń*. Kwoty wypłat dotacji na konta przedsiębiorstw górniczych, figurujące w ewidencji księgowej MG były zgodne z kwotami dokonanych przelewów oraz pokrywały się z danymi ujętymi w sprawozdaniach sporządzanych przez ARP na podstawie informacji uzyskanych od beneficjentów dotacji.

**Monitorowanie oraz  
nadzór nad  
wykorzystaniem  
dotacji**

3. Zadania wykonywane w zakresie monitorowania wykorzystania dotacji oraz opiniowania i weryfikowania dokumentów przedkładanych MG, związanych z udzielanymi dotacjami wykonywała ARP na podstawie umowy zawartej z Ministrem. NIK pozytywnie ocenia realizację przez ARP zadań wynikających z ww. umowy, pomimo stwierdzonych uchybień. W 2005 r. ARP zaopiniowała 2 aneksy do programów likwidacji kopalń, zweryfikowała 2 plany likwidacji, 5 planów działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji wraz z aneksami oraz plan kosztów ogólnego zarządu SRK, a także wnioski przedsiębiorstw górniczych dotyczące finansowania z dotacji zadań w zakresie naprawiania szkód górniczych. ARP przeprowadziła w 2005 r. łącznie 39 kontroli u beneficjentów dotacji.

**Systemy kontroli  
wewnętrznej  
beneficjentów  
dotacji**

4. Badania obowiązujących w SRK i BSRK systemów rachunkowości wykazały, że ewidencja księgowa spełniała wymogi ustawy z dnia 29.09.1994 r. *o rachunkowości*<sup>11</sup> oraz że systemy te pozwalały na prawidłową realizację obowiązków sprawozdawczych, w tym dokonywanie rozliczeń otrzymanych dotacji, w sposób terminowy i odzwierciedlający zapisy w księgach. NIK pozytywnie ocenia funkcjonowanie systemów kontroli wewnętrznej SRK i BSRK, związanych z procesami wykorzystania i rozliczania dotacji na realizację zadań wskazanych w rozporządzeniu z dnia 28.01.2004 r. *w sprawie dotacji na finansowanie likwidacji kopalń*. Prawidłowe funkcjonowanie ww. systemów, stwierdzono na podstawie badań przeprowadzonych na losowo dobranej próbie 30 zrealizowanych zadań w każdej z kontrolowanych spółek.

**Zgodność  
wykorzystania  
środków dotacji z  
przeznaczeniem**

5. NIK pozytywnie ocenia wydatkowanie w 2005 r. przez SRK i BSRK środków dotacji budżetowych. W ocenie NIK przekazane ww. spółkom dotacje zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem wskazanym w umowach zawartych z Ministrem oraz w rozporządzeniu z dnia 28.01.2004 r. *w sprawie dotacji na finansowanie likwidacji kopalń*. Powyższą ocenę oparto na wynikach badań szczegółowych przeprowadzonych na operacjach księgowych, stanowiących dla SRK i BSRK podstawę rozliczenia wykorzystanych dotacji. W badanej próbie operacji nie stwierdzono nieprawidłowości rodzących negatywne skutki finansowe w zakresie gospodarowania przez spółki środkami dotacji. Stwierdzono natomiast uchybienia i nieprawidłowości w zakresie przygotowania i realizacji niektórych zadań. (*str. 17-19 Informacji*)

<sup>11</sup> Dz.U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694 ze zm.

**Rzetelność  
sprawozdań z  
wykorzystania  
dotacji**

6. Terminowo sporządzane przez SRK i BSRK sprawozdania miesięczne oraz roczne z wykorzystania środków dotacji przyznanych w 2005 r. oraz opracowywane na ich podstawie przez ARP sprawozdania zbiorcze, zdaniem NIK, rzetelnie odzwierciedlały wydatki i koszty księgowane przez ww. spółki w danym okresie sprawozdawczym. NIK pozytywnie także ocenia - pomimo stwierdzonych uchybień rzetelność sporządzanych przez ARP Raportów Monitoringu Finansowego (zwanym dalej FMR-ami lub Raportami), dotyczących rozliczenia wykorzystanych środków pożyczki Banku Światowego. Opóźnienia ARP w przekazywaniu ww. Raportów Ministrowi, w stosunku do terminu określonego *Instrukcji Operacyjnej*, wynosiły od 1 do 10 dni.

**Efekty realizacji  
procesów likwidacji  
kopalń w 2005 r.**

7. Przedsiębiorstwa górnicze, które otrzymały dotacje na zadania związane z likwidacją kopalń oraz usuwaniem szkód górniczych, realizowane w ramach planów zadań na 2005 r., wykorzystywały łącznie 304,0 mln zł dotacji (w 2004 r. było to 253,4 mln zł). Z kwoty tej 254,3 mln zł (tj. 84 %) stanowiły dotacje wykorzystane przez SRK i BSRK – poddane badaniom NIK. Podmioty te w ramach zadań likwidacyjnych i polikwidacyjnych (o łącznej wartości 232,8 mln zł), m.in.: zlikwidowały/zabezpieczyły 30.441 m wyrobisk korytarzowych i 1.050 m szybów; wykonały 190 zadań w ramach likwidacji infrastruktury kopalń; zrehabilitowały 88,3 ha terenów pogórnich; zrealizowały 223 zadania zabezpieczające – głównie kopalnie sąsiednie przed zagrożeniami, a w ramach usuwania szkód górniczych wykonały 436 zadań (łącznie za 71,2 mln zł). Wykonany rzeczowy zakres zadań był zgodny z zaktualizowanymi rocznymi planami SRK i BSRK na 2005 r. choć znacznie odbiegał od planów pierwotnych. Założone w rządowym *Planie zamknięcia kopalń w latach 2004-2007* zakończenie wydobywania oraz postawienie kopalni „Polska-Wirek” w stan likwidacji nie zostało zrealizowane w 2005 r. Zakończenie wydobywania tej kopalni przesunięto uchwałą Zarządu Kompanii Węglowej S.A. na koniec 2007 r. z uwagi na koniunkturę na rynku węgla.

**Udzielanie  
zamówień ze  
środków  
publicznych**

8. W 2005 r. SRK przeprowadziła 632 postępowania o udzielenie zamówień publicznych (tj. 10-krotnie więcej niż w 2004 r.) na roboty budowlane, dostawy i usługi o łącznej wartości 103,8 mln zł, z czego 592 zamówienia o wartości 92,3 mln zł dotyczyły zadań współfinansowanych środkami pożyczki BŚ. Na podstawie badań, m.in. 10 % ilości postępowań, które zakończyły się zawarciem kontraktów w 2005 r. na zadania współfinansowane pożyczką Banku, o wartości ponad 42 % zamówień, NIK pozytywnie ocenia realizację przez SRK postępowań przetargowych. Natomiast odrębnej negatywnej ocenie poddano przetargi na dostawę agregatów pompowych, opisane w dalszej części Informacji.

Druga ze spółek restrukturyzacji kopalń - BSRK w 2005 r. przeprowadziła 110 postępowań o udzielenie zamówień publicznych (tj. dwukrotnie więcej niż w 2004 r.) na roboty budowlane, dostawy i usługi o łącznej wartości 38,7 mln zł, z czego 75 zamówień o wartości 14,2 mln zł dotyczyło zadań współfinansowanych środkami pożyczki BŚ. M.in. na podstawie badań 28 % ilości postępowań, które zakończyły się zawarciem kontraktów w 2005 r. na zadania współfinansowane pożyczką Banku, o wartości ponad 61 % zamówień, NIK negatywnie ocenia realizację przez BSRK postępowań przetargowych. (*str. 15-16 i 22-24 Informacji*)

**Aktualizacje  
Instrukcji  
Operacyjnej**

9. ARP opracowała pierwotną wersję *Instrukcji Operacyjnej*, zatwierdzonej przez Ministra Gospodarki i Pracy w dniu 18.11.2004 r. W 2005 r., kiedy wystąpiła konieczność zmian niektórych jej postanowień (m.in. wprowadzenia

nowych wzorów sprawozdań z wykorzystania dotacji – w związku z realizacją wniosków pokontrolnych NIK), Ministerstwo Gospodarki nie określiło jednoznacznie, kto oraz w jakim zakresie winien je ująć w aktualizacji ww. dokumentu. Ostatecznie do czasu zakończenia kontroli Minister Gospodarki nie zatwierdził zaktualizowanej wersji *Instrukcji*. (str. 17 *Informacji*)

**Zabezpieczenie  
kopalń czynnych  
przed zagrożeniem  
wodnym**

10. SRK w okresie swojego 6-letniego funkcjonowania nie rozwiązała w sposób prawidłowy realizacji jednego ze swoich podstawowych zadań, tj. zabezpieczenia kopalń czynnych przed zagrożeniem wodnym. Skutkiem powyższego był brak w 2005 r. odpowiedniej ilości głębinowych agregatów pompowych, co m.in. doprowadziło do wzrostu ryzyka powstania realnego zagrożenia wodnego w niektórych czynnych kopalniach, stanowiło barierę realizacji części zadań w zakresie upraszczania systemów odwadniania, a także powodowało konieczność kontynuowania niekorzystnych dla Spółki umów o udostępnianie jej agregatów pompowych. (str. 19-25 *Informacji*)

**Organizacja  
likwidacji kopalń w  
górnictwie węgla  
kamiennego**

11. NIK negatywnie ocenia fakt, iż do czasu zakończenia niniejszej kontroli nie zostały podjęte działania zmierzające do utworzenia na bazie spółek restrukturyzacji kopalń (SRK i BSRK) jednego podmiotu zajmującego się działaniami likwidacyjnymi i polikwidacyjnymi we wszystkich kopalniach dotychczas wchodzących w skład obu spółek, co nie sprzyja właściwej koordynacji działań oraz obniżeniu ich kosztów. Działania te nie zostały podjęte pomimo dwukrotnie podzielanego poglądu Izby w tej kwestii przez ministra właściwego ds. gospodarki, po dwóch kolejnych kontrolach NIK dotyczących likwidacji kopalń węgla kamiennego. (str. 25-26 *Informacji*)

### 2.3. Realizacja wniosków z poprzednich kontroli

Badanie wykorzystania uwag oraz wykonania wniosków sformułowanych przez NIK w 2004 r. po zakończonej kontroli „*Funkcjonowania spółek restrukturyzacji kopalń, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystywania dotacji budżetowych otrzymanych w latach 2000 – 2003*”, a także po kontroli w zakresie „*Likwidacji kopalń węgla kamiennego w 2004 r. z uwzględnieniem wykorzystania dotacji budżetowych, w tym pożyczki Banku Światowego*” wykazało wykonanie bądź podjęcie realizacji przez kontrolowane jednostki większości wniosków.

Podjęto działania zmierzające do określenia w skali regionalnej rzeczywistego zagrożenia dla czynnych kopalń, powodowanego przez dopływy wód z kopalń zlikwidowanych, celem zracjonalizowania ponoszonych kosztów pompowania wód dołowych. M.in. wykonano w grudniu 2004 r. opracowanie pt. „*Masterplan – techniczno-ekonomiczna analiza odwadniania zlikwidowanych kopalń GZW*”, w którym zaproponowano sposoby i warianty uproszczenia tych systemów w odniesieniu do zagrożenia wodnego dla czynnych kopalń, a w październiku 2005 r. program wdrożenia działań zaleconych w ww. opracowaniu wraz z określeniem kosztów i efektów tych działań. Wg szacunków, założone zadania wymagać będą w latach 2005-2010 nakładów ponad 56 mln zł, co pozwoli na uzyskanie w okresie 2007-2010 oszczędności w kwocie co najmniej 94 mln zł.

SRK i BSRK skorygowały zakres prezentowanych informacji w sprawozdaniach z wykorzystania dotacji na likwidację kopalń w 2005 r., przedstawiając w nich dokonane wydatki, co było zgodne z rozumieniem pojęcia

„wykorzystania dotacji” wskazanym w ustawie *o finansach publicznych*<sup>12</sup> (w 2004 r. sprawozdania ww. spółek przedstawiały poniesione koszty).

SRK, w ramach realizacji wniosku dotyczącego prawidłowego wykazywania w swoich księgach wartości i struktury posiadanego majątku, przeprowadziła w 2005 r. inwentaryzację a także wycenę wartości składników majątkowych dwóch kopalń zakupionych w grudniu 2004 r. Ogółem z 806 pozycji składników majątkowych tych kopalń, błędnie wykazanych, zdaniem NIK, w księgach rachunkowych SRK na koniec 2004 r. w łącznej wartości 0,8 tys. zł, w wyniku powyższych działań, w księgach Spółki na koniec 2005 r. zostało zaewidencjonowanych 960 pozycji o wartości 25.526,6 tys. zł.

Obok wniosków realizowanych w sposób prawidłowy, niektóre wnioski NIK zostały wykonane w sposób niepełny, w części niewłaściwy, a wykonania niektórych nie podjęto. Dotyczy to w szczególności - przedstawionych w Części III Informacji zagadnień: prawidłowego zabezpieczenia SRK w urządzenia pompowe, właściwego przeprowadzania i nadzoru nad realizowanymi przez BSRK przetargami, a także działań zmierzających do utworzenia jednego podmiotu zajmującego się zadaniami likwidacyjnymi i polikwidacyjnymi.

## 2.4. Wnioski systemowe

Wyniki kontroli wskazują na konieczność podjęcia następujących działań systemowych (wnioski pokontrolne adresowane przez NIK do poszczególnych jednostek organizacyjnych przedstawiono w Części III - Szczegółowej):

### **przez Ministra Gospodarki i Pracy:**

1. Określanie przewidywanych środków dotacji w budżecie państwa na dany rok na zadania związane z likwidacją kopalń i usuwaniem szkód górniczych w oparciu o wiarygodne dokumenty planistyczne beneficjentów dotacji celem prawidłowej oceny zapotrzebowania na te środki oraz podjęcie działań organizacyjnych pozwalających na przyspieszenie realizacji ww. zadań.
2. Utworzenie na bazie spółek restrukturyzacji (SRK i BSRK) jednego podmiotu zajmującego się procesami likwidacyjnymi – celem ograniczenia kosztów wykonywanych zadań oraz sprawniejszego koordynowania prowadzonej działalności (wniosek formułowany w kolejnych latach 2004 i 2005).

### **przez SRK i BSRK:**

1. Rzetelne przygotowywanie rocznych planów działań, stanowiących podstawę ubiegania się o dotacje, w oparciu o uprzednio sporządzoną niezbędną dokumentację zadań przewidywanych do wykonania w danym roku (projekty techniczne, kosztorysy, uzgodnienia itp.).
2. Podjęcie działań organizacyjnych w celu usprawnienia i skrócenia przygotowań oraz realizacji postępowań przetargowych o udzielenie zamówień publicznych, w tym zapewnienie ścisłej i efektywnej współpracy z Bankiem Światowym przy udzielaniu zamówień na zadania współfinansowane środkami pożyczki Banku.

<sup>12</sup> zgodnie z art. 93 ust. 2 ustawy z dnia 26.11.1998 r. *o finansach publicznych* (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 ze zm.), a obecnie art. 144 ust. 4 ustawy z dnia 30.06.2005 r. *o finansach publicznych* (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.), „wykorzystanie dotacji następuje, w szczególności przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona” (...).

## Część III – Szczegółowa

### 3.1. Wykorzystanie dotacji przewidzianych na likwidację

**Ustalenia:** Z będącej w dyspozycji Ministra Gospodarki kwoty 370,5 mln zł na likwidację kopalń w 2005 r. wykorzystano ogółem dotacje w wysokości 217,9 mln zł (59 %), w tym 115,8 mln zł sfinansowanych środkami pochodzącymi z pożyczki Banku Światowego. Ponadto na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13.12.2005 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2005 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego<sup>13</sup> wydatkowanie kwoty 17,2 mln zł zostało przesunięte na 2006 r. Z tej kwoty w styczniu 2006 r. wykorzystano 14,9 mln zł (87 %). Natomiast z łącznej kwoty 129,0 mln zł przeznaczonych na usuwanie szkód górniczych wykorzystano 71,2 mln zł (55 %), w tym z budżetu 2005 r. kwotę 52,4 mln zł (76 % środków z budżetu 2005 r.) oraz 18,9 mln zł ze środków niewygasających z 2004 r. (31 % środków niewygasających).

Na powyższy stan wpływ miało szereg czynników. I tak, z pierwotnie planowanych przez BSRK zadań polikwidacyjnych na łączną kwotę 53,0 mln zł, po weryfikacjach tych zamierzeń przez ARP oraz zmianach zakresu rzeczowego w trakcie roku, Spółka ostatecznie wykorzystowała 29,7 mln zł. Także plany dotyczące usuwania szkód pierwotnie przewidywały wykonanie 185 zadań za kwotę 38,7 mln zł podczas gdy BSRK ostatecznie wykonała 147 zadań za kwotę 18,3 mln zł. Zmiany te wynikały, m.in. z opóźnień w sporządzeniu dokumentacji, stanowiącej zarazem wiarygodne źródło planów (projekty techniczne, kosztorysy, uzgodnienia), unieważnienia części przetargów (w tym zawinione przez Spółkę), zmiany w koncepcji zagospodarowania majątku, a także zdaniem NIK, niedostateczne zatrudnienie w komórce organizacyjnej, zajmującej się zadaniami w zakresie usuwania szkód górniczych.

Łączne koszty zadań oszacowane w pierwotnych planach na 2005 r. sporządzonych przez SRK wynosiły 311,9 mln zł, a faktycznie w roku tym wydatkowano 201,6 mln zł dotacji. Różnica pomiędzy planowanymi kosztami zadań, a ostatecznym wykorzystaniem dotacji spowodowana została, m.in. zmianą terminów likwidacji ZG „Bytom II” (w związku ze zmianą systemu odwadniania), nierozstrzygniętymi procedurami przetargowymi na zakup głębinowych agregatów pompowych, a także z powodu przedłużających się procedur przetargowych prowadzonych wg zasad BŚ, które w efekcie doprowadziły do przesunięcia terminów wyłonienia wykonawców projektów i dokumentacji, a ostatecznie także wykonania zadań o ok. 3 miesiące.

**Skutki i zagrożenia:** W następstwie niskiego wykorzystania dotacji na likwidację (59 %), w 2005 r. pozostały niewykorzystane środki budżetowe w kwocie 152,6 mln zł, z czego 32,5 mln zł stanowiły środki sfinansowane pożyczką BŚ. Oznacza to, że kwota 120,1 mln zł niewykorzystanych środków budżetu państwa na 2005 r., przewidzianych na likwidację kopalń, była wyższa od wykorzystanej kwoty pożyczki Banku Światowego wynoszącej 115,8 mln zł. Niepełne wykorzystanie dotacji z reguły związane jest z wydłużeniem realizacji niektórych zadań ponad założony horyzont czasowy, co prowadzi m.in. do wzrostu ponoszonych kosztów stałych, a w przypadku zwłoki w realizacji zadań związanych z pompowaniem wód dołowych także do ponoszenia nadmiernych, bieżących kosztów operacyjnych. Ponadto,

<sup>13</sup> Dz. U. z 2005 r. Nr 245 poz. 2082

przeszacowanie przewidzianych dotacji na likwidację kopalń, w danym roku budżetowym, prowadzi do nieuzasadnionego blokowania środków budżetu państwa. Potencjalnym zagrożeniem jest także niepełne wykorzystanie środków pożyczki Banku Światowego w terminie wskazanym w umowie, tj. do 30.09.2007 r. kiedy to przewidziano zakończenie realizacji zadań współfinansowanych pożyczką Banku.

**Wnioski NIK:** Dostosowanie przez Ministra Gospodarki wysokości środków przewidzianych na likwidację kopalń i usuwanie szkód górniczych w budżecie państwa do możliwości ich wykorzystania w danym roku budżetowym oraz rozważenie możliwości podjęcia działań organizacyjnych pozwalających na przyspieszenie i zwiększenie wykorzystania środków budżetowych na likwidację kopalń i usuwanie szkód górniczych.

Przygotowywanie przez BSRK działań polikwidacyjnych w sposób umożliwiający ich realizację, ze szczególnym uwzględnieniem spełnienia wymogów związanych z rozbiórkami obiektów powierzchniowych.

Podjęcie przez SRK działań zmierzających do ustanowienia zasad ściślejszej i bardziej efektywnej współpracy z Bankiem Światowym przy udzielaniu zamówień publicznych na zadania współfinansowane ze środków pożyczki Banku.

**Wdrażanie wniosków NIK:** Minister Gospodarki poinformował, że wysokość środków przewidzianych w budżecie państwa na likwidację kopalń i usuwanie szkód górniczych jest w głównej mierze uzależniona od zgłaszanego zapotrzebowania na przedmiotowe środki przez przedsiębiorstwa górnicze oraz iż przy planowaniu budżetu na 2006 r. i środków niewygasających z końcem roku budżetowego, przedsiębiorstwa zostały zobligowane do precyzyjnego zgłoszenia zapotrzebowania na dotację, zgodnego z realnymi możliwościami wykonania nałożonych zadań. Ponadto Ministerstwo Gospodarki zwróci się do ww. podmiotów o określenie możliwości usprawnienia obowiązującego w jednostkach trybu i zasad postępowania przy realizacji zadań, w celu skrócenia okresu od momentu podpisania umowy z Ministrem Gospodarki do momentu ogłoszenia przetargu na wykonawcę zadań.

Zarząd BSRK poinformował, że w wydanym zarządzeniu Prezesa Zarządu Spółki zobowiązano Z-cę Dyrektora ds. Technicznych Zakładu KWK „Powstańców Śląskich-Bytom I” do szczegółowej analizy spełniania wszelkich wymagań niezbędnych do realizacji zadań polikwidacyjnych.

Jednocześnie w toku kontroli prowadzonej w 2006 r. stwierdzono, iż w wyniku realizacji wniosku pokontrolnego NIK, sformułowanego w roku ubiegłym, BSRK w 2005 r. po otrzymaniu środków na wykonywanie kosztorysów (projektów) likwidacji obiektów powierzchniowych i rekultywacji, zlecała opracowywanie takich dokumentów dla potrzeb planowania zadań na 2006 r.

Zarząd SRK podzielił pogląd NIK oraz zwrócił się do Banku Światowego z inicjatywą zorganizowania spotkania, którego celem będzie określenie zasad pozwalających na intensyfikację i zwiększenie efektywności współpracy pomiędzy Spółką i Bankiem oraz optymalizacja procedur wykorzystania środków finansowych.

### 3.2. Realizacja postępowań przetargowych

**Ustalenia:** W 2005 r. ilość przeprowadzonych przez spółki restrukturyzacji kopalń postępowań o udzielenie zamówień publicznych (742 postępowania) była wielokrotnie większa niż w roku 2004 (115 postępowania), co m.in. wynikało z

obowiązku wyłaniania dostawców i usługodawców realizujących zadania współfinansowane pożyczką BŚ wg odmiennych procedur.

W toku kontroli 19 postępowań przetargowych o łącznej wartości 13,5 mln zł przeprowadzonych przez BSRK w 2005 r., podobnie jak trakcie ubiegłorocznej kontroli NIK, stwierdzono liczne przypadki działań nierzetelnych oraz nielegalnych, w tym m.in. w zakresie dokumentowania i nadzoru nad prowadzonymi postępowaniami, takie jak:

- na 94 przeprowadzone zamówienia w 2005 r. w trybie krajowego przetargu nieograniczonego, w 34 przypadkach nie wyłoniono wykonawcy - z czego w 12 powodem unieważnienia przetargów (na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 7 Pzp) była niewłaściwie przygotowana Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia (zwana dalej „SIWZ”), w której pominięto zobowiązania wykonawcy do przedłożenia dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu wymienionych w art. 22 ust.1 pkt 2 i 3 Pzp;
- Komisja Przetargowa na etapie przygotowania postępowania oraz jego przeprowadzenia nie przedstawiała do zatwierdzenia przez Zarząd Spółki: projektów SIWZ, projektów ogłoszeń oraz wniosków o odrzuceniu ofert w przypadkach przewidzianych ustawą, czym działała wbrew §16 Regulaminu Pracy Komisji Przetargowej obowiązującego w BSRK;
- w 8 na 9 badanych zamówień na roboty budowlane (likwidacje i rekultywacje) przedmiot zamówienia nie został opisany za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych, ponadto stwierdzono, że maksymalna wartość zamówienia została ustalona na podstawie planów działań polikwidacyjnych, a nie na podstawie kosztorysów inwestorskich, czym działano niezgodnie z art. 33 ust. 1 Pzp;
- w 2 na 9 skontrolowanych postępowań dotyczących likwidacji i rekultywacji Komisja Przetargowa, podając wykonawcom kwoty, jaką zamierza zamawiający przeznaczyć na sfinansowanie zamówień, zaniżyła je o 22 % (łącznie o 438,6 tys. zł), błędnie przyjmując, że wartości robót określone w kosztorysach inwestorskich były wartościami brutto, co było niezgodnie z art. 32 ust. 1 Pzp;
- w 3 na 4 badane zamówienia dotyczące rekultywacji Komisja przyjęła oferty oferentów, pomimo iż ich treść nie odpowiadała SIWZ oraz była niezgodna z przepisami aktów prawnych, do których Pzp się odwołuje, czym działała wbrew art. 89 ust. 1 pkt 1 i 2 Pzp.;
- Komisja Przetargowa przekazywała do oceny część złożonych ofert (formularze cenowe, kosztorysy ofertowe) osobom, które nie zostały wymienione w protokole z postępowania (Druk ZP-1) jako powołani biegli, czym działała niezgodnie z art.21 ust. 1 i 4 Pzp.

Z 18-osobowego składu stałej Komisji Przetargowej w BSRK tylko 2 osoby, tj. Przewodniczący i Sekretarz Komisji, zostały przeszkolone po wejściu ustawy Pzp. Pozostałe 11 z 16 osób ostatnie szkolenie w zakresie zamówień publicznych odbyły 31.10.2002 r. Natomiast 5 osób ze składu Komisji Przetargowej nie odbyło żadnego szkolenia z zakresu zamówień publicznych.

Spośród 54 postępowań przetargowych poddanych kontroli w SRK, z których 50, o łącznej wartości 39,4 mln zł, zakończono udzieleniem zamówienia, jedynie w 2 przypadkach NIK stwierdziła uchybienia polegające na przygotowaniu nie w pełni rzetelnej specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Natomiast przedłużające się procedury przetargowe, prowadzone wg instrukcji „Wytyczne i wybór zatrudnienia konsultantów przez pożyczkobiorców Banku Światowego”, doprowadziły do przesunięcia terminów wyłonienia wykonawców projektów i dokumentacji o ok. 3 miesiące (wymaganą zgodę Banku na udzielenie pierwszego kontraktu na usługi konsultingowe SRK otrzymała 11.04.2005 r.).

Postępowania przetargowe SRK na dostawę głębinowych agregatów pompowych zostały odrębnie omówione w punkcie 3.5.

W toku przeprowadzanych przez ARP kontroli u beneficjentów dotacji Agencja nie weryfikowała prawidłowości czynności wykonywanych przez komisje przetargowe w ramach udzielenia zamówień publicznych, tj. m.in. prawidłowości wyboru oferty, zawartości innych ofert, zgodności wybranej oferty z wymogami SIWZ itp.

**Skutki i zagrożenia:** Postępowania przetargowe służące udzieleniu zamówień publicznych stanowią punkt wyjścia warunkujący realizację wszelkich zadań likwidacyjnych, polikwidacyjnych oraz służących usuwaniu szkód górniczych. Nieprawidłowo przygotowane bądź przeprowadzane postępowania przetargowe są powodem unieważnień przetargów, składanych protestów, jak również w niektórych wypadkach przyczyną nieprzystępowania do przetargów potencjalnych oferentów. Zjawiska te ostatecznie prowadzą do opóźnień w wykonywaniu zaplanowanych zadań oraz do niepełnego wykorzystania dotacji otrzymanych na ich realizację w danym roku. Ponadto, w ocenie NIK, brak właściwego nadzoru nad prowadzonymi postępowaniami przetargowymi bądź ich nierzetelna dokumentacja może sprzyjać występowaniu zjawisk korupcyjnych.

**Wnioski NIK:** Zwiększenie nadzoru nad Zespołem ds. Przetargów i Zamówień Publicznych BSRK oraz przeszkolenie wszystkich członków stałej komisji przetargowej tej Spółki w zakresie stosowania obowiązujących procedur udzielania zamówień. Dokonywanie rzetelnej weryfikacji ofert podmiotów przystępujących do postępowań przetargowych pod względem ich zgodności z opracowaną dokumentacją przetargową, a w szczególności z dokumentacją projektową planowanych do realizacji zadań, kosztorysami inwestorskimi oraz przedmiarami robót.

Rozważenie możliwości rozszerzenia prowadzonych przez ARP kontroli wykorzystania środków dotacji na likwidację kopalń i usuwanie szkód górniczych o weryfikację prawidłowości wyboru podmiotów realizujących dostawy, roboty lub usługi finansowane ze środków publicznych.

Wniosek NIK odnoszący się do SRK ujęto w punkcie 3.1.

**Wdrażanie wniosków NIK:** Wg informacji Zarządu BSRK, zobowiązano Z-cę Dyrektora Biura ds. Zagospodarowania Majątku i Zagadnień Polikwidacyjnych do okresowych kontroli prac Zespołu ds. Zamówień Publicznych i Przetargów oraz do przedkładania wyników kontroli Zarządowi Spółki. Przeszkolono 28 pracowników, w tym wszystkich członków stałej komisji przetargowej, w zakresie „*Nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych*”. Ponadto 10 osób stałej komisji przetargowej zostało przeszkolonych w zakresie „*Najnowszych zmian w systemie zamówień publicznych*”. Jednocześnie zobowiązano Przewodniczącego Komisji Przetargowej do organizowania przeszkoleń członków stałej komisji przetargowej co najmniej raz w roku oraz po każdej zmianie przepisów dotyczących zamówień publicznych. Uchwałą Zarządu BSRK poszerzono skład Komisji Przetargowej o osobę posiadającą uprawnienia budowlane w celu prawidłowej i fachowej weryfikacji składanych ofert przetargowych.

W udzielonej przez ARP odpowiedzi na wniosek NIK, dotyczący rozszerzenia zakresu prowadzonych przez Agencję kontroli, Zarząd Spółki podzielił pogląd o zasadności dokonywania kontroli prawidłowości wyboru podmiotów realizujących dostawy, roboty lub usługi, co jak zaznaczono zostanie uwzględnione w aneksie do umowy pomiędzy ARP S.A. a Ministerstwem Gospodarki. Rozważana możliwość



rozszerzenia prowadzonych kontroli wykorzystania środków dotacji na likwidację kopalń i usuwanie szkód górniczych dotyczyć będzie przede wszystkim wyboru wykonawcy i zgodności wybranej oferty z wymogami Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia.

Stanowisko SRK do wniosku NIK ujęto w punkcie 3.1.

### 3.3. Zmiany Instrukcji Operacyjnej

**Ustalenia:** ARP i SRK opracowywały w 2005 r. projekty zmian niektórych postanowień zatwierdzonej dnia 18.11.2004 r. przez Ministra Gospodarki i Pracy *Instrukcji Operacyjnej*. Do dnia zakończenia kontroli Minister Gospodarki nie zatwierdził proponowanych aktualizacji. W praktyce podmioty otrzymujące dotacje w 2005 r. posługiwały się *Instrukcją* z listopada 2004 r., przy czym część wskazanych w niej wzorów sprawozdań sporządzana była przez beneficjentów dotacji, za zgodą Ministra, w zmodyfikowanym układzie.

**Skutki i zagrożenia:** Zdaniem NIK, Ministerstwo nie określiło w sposób formalny, któremu podmiotowi oraz w jakim zakresie powierzono aktualizowanie *Instrukcji Operacyjnej*. Wynikający, m.in. stąd brak ścisłej współpracy tych podmiotów doprowadził do nie uwzględnienia uwag Banku z grudnia 2005 r. w II aktualizacji tego dokumentu (z lutego 2006 r.). Ww. problemy organizacyjne, zdaniem NIK, miały istotny wpływ na długotrwały proces wprowadzania zmian *Instrukcji*, skutkujący jej niezatwierdzeniem przez Ministra Gospodarki do czasu zakończenia kontroli. W ocenie NIK, brak aktualnych i jednoznacznych uregulowań, określających m.in. organizację i obieg informacji, dotyczących wykorzystania dotacji, w tym środków pożyczki Banku, może stanowić utrudnienie w rzetelnym i terminowym sporządzaniu wymaganej dokumentacji.

**Wnioski NIK:** Zatwierdzenie przez Ministra Gospodarki i przekazanie do stosowania uzgodnionej z Bankiem Światowym zaktualizowanej *Instrukcji Operacyjnej* dotyczącej likwidacji kopalń.

**Wdrażanie wniosków NIK:** Minister Gospodarki poinformował, że zaktualizowana i uzgodniona z Bankiem *Instrukcja Operacyjna* zostanie zatwierdzona po podpisaniu aneksu do umowy pożyczki zawartej 24 sierpnia 2004 r. oraz przekazana do stosowania podmiotom otrzymującym dotację budżetową.

### 3.4. Wybrane wyniki badań operacji księgowych

**Ustalenia:** Przebieg oraz zgodność wykorzystania środków dotacji z przeznaczeniem, wynikającym z umów zawartych z Ministrem Gospodarki, określono na podstawie wyników badań szczegółowych wylosowanych operacji księgowych oraz odpowiadających im wykonanych w 2005 r. zadań (szczegóły zastosowanej metodyki przedstawiono w załączniku nr 1). Pomimo pozytywnej oceny wykorzystania dotacji stwierdzono jednak uchybienia i nieprawidłowości w zakresie przygotowania i realizacji niektórych opisanych niżej zadań.

Krytyczne uwagi NIK wniesiono m.in. do niektórych działań w zakresie nadzoru nad realizacją zadań, ich odbiorami oraz rozliczaniem wykonanych prac w BSRK:

- 2 odszkodowania z tytułu naprawienia szkód górniczych wypłacono ze znacznym opóźnieniem (bez konieczności zapłaty odsetek z tytułu zwłoki): w jednym przypadku po

upływie 6 lat - w kwocie 33.040,54 zł, a w drugim przypadku po upływie 3 lat – w kwocie 13.964,54 zł;

- w 3 na 9 skontrolowanych zadań dotyczących likwidacji i rekultywacji, wykonawcom - mimo iż nie zrealizowali zadań w terminie, nie zostały naliczone i wyegzekwowane kary umowne. Wysokość nie pobranych kar wynosiła łącznie 63.298,83 zł;
- w przypadku 2 rekultywacji, wykonawcy zostali zobowiązani umową do prowadzenia rekultywacji zgodnie z opracowaną dokumentacją techniczną. Pomimo przedstawienia w dokumentacji powykonawczej odmiennych rozwiązań niż wskazane w dokumentacji projektowej oraz odmiennych wskaźników z kosztorysów inwestorskich i przedmiarów robót, zamawiający odebrał protokołami zadania bez uwag, a następnie rozliczył je;
- zamawiający w żadnym z 4 badanych realizacji zadań dotyczących rekultywacji nie zażądał od wykonawców świadectw jakości materiału nasadzeniowego, pomimo iż dokumentacja projektowa wskazywała wymaganą jakość;
- w 1 przypadku przedstawiciele Spółki podpisali protokół końcowy odbioru na 7 dni przed podpisaniem protokołu częściowego odbioru zadania.

Krytyczne uwagi NIK wniesiono m.in. do następujących zjawisk stwierdzonych w trakcie badań szczegółowych prowadzonych w SRK:

- W 4 przypadkach stwierdzono opóźnienia w regulowaniu zobowiązań (od 1 do 51 dni), wynikające, m.in. z nadmiernie długich okresów potwierdzenia faktur pod względem merytorycznym i rachunkowym (do 40 dni) oraz okresu od wnioskowania o środki przez Centralny Zakład Odwadniania Kopalń SRK do Biura Zarządu SRK do wpływu tych środków (do 14 dni). Na opóźnienia wpływał także fakt przyjęcia zasady 14-dniowego terminu płatności, a w przypadku jednej z faktur, terminu 6-dniowego.
- W SIWZ oraz w umowie zawartej z firmą wyłonioną w przetargu, nierzetelnie określono obiekty oraz obszar podlegający ochronie, na terenie byłej KWK „1 Maja”. W SIWZ wymieniono 26 obiektów („wraz z przyległym terenem”), nie określając granic chronionego obszaru, natomiast w załącznikach do umowy, również bez określenia granic chronionego obszaru, wyszczególniono 3 różniące się wykazy obiektów (26, 21 i 17 obiektów). W umowie o ochronę mienia stwierdzono, że wysokość należności za usługę będzie zmniejszana w miarę postępu prac likwidacyjnych lub innego zagospodarowania obiektów (sprzedaży, dzierżawy). W drugiej połowie 2005 r., mimo wydzierżawienia i sprzedaży niektórych gruntów i obiektów, nie zmniejszono wynagrodzenia firmy, utrzymując dotychczasową obsadę (5 pracowników na dobę, m.in. z uwagi na znaczny nieogrodzony obszar podlegający ochronie ok. 20 ha). Ponadto w umowach dzierżawy gruntów i obiektów oraz ich sprzedaży, SRK nie ujmowała postanowień dotyczących partycypowania w kosztach ochrony mienia przez dzierżawców bądź nabywców składników majątku SRK.

**Skutki i zagrożenia:** Zaniechanie egzekwowania kar umownych z tytułu nieterminowej realizacji zadań przez kontrahentów stanowić może przesłankę do lekceważenia terminów wskazanych w zawartych umowach oraz do występowania trudności w założonym wykorzystaniu dotacji w danym roku budżetowym. Akceptacja wykonywania zadań w sposób niezgodny z ich dokumentacją techniczną może prowadzić do konieczności późniejszego ponoszenia dodatkowych kosztów w celu osiągnięcia stanu pożądanego. W przypadku 2 krytycznie ocenianych rekultywacji, na kolejnych etapach: od przygotowania dokumentacji przetargowej, poprzez postępowanie przetargowe (ocena ofert), realizację zadania, do odbioru wykonanych prac włącznie – zadania te prowadziła ta sama osoba posiadająca jedynie uprawnienia mierniczego górniczego. Zdaniem NIK, sytuacja powyższa sprzyjała możliwości wystąpienia zjawisk korupcyjnych.

Nadmiernie wydłużony w czasie obieg dowodów księgowych oraz związana z tym zwłoka w regulowaniu wymagalnych zobowiązań skutkować może naliczaniem przez kontrahentów odsetek. W stwierdzonych przypadkach część kontrahentów zrezygnowała z roszczeń, natomiast odsetki naliczone przez pozostałych zostały pokryte ze środków własnych SRK. Podobne skutki może wywoływać przyjmowany zbyt krótki termin zapłaty.

**Wnioski NIK:** Naliczenie i wyegzekwowane należnych BSRK kar umownych od kontrahentów nieterminowo wywiązujących się z realizacji zadań. Podjęcie działań w celu wykonania dwu rekultywacji (zwałowiska kamienia „A”) oraz (odkrywki „Brzozowica”) zgodnie z opracowaną dokumentacją techniczną tych zadań. Dokonywanie szczegółowych rozliczeń częściowego i końcowego odbioru robót, np. w oparciu o zweryfikowane, przez osoby posiadające uprawnienia budowlane kosztorysy powykonawcze.

Podjęcie przez SRK działań organizacyjnych zapewniających terminowe regulowanie płatności zobowiązań oraz uregulowanie w umowach z użytkownikami lub właścicielami dzierżawionych lub sprzedanych składników majątku SRK ich udziału w kosztach ochrony tego mienia.

**Wdrażanie wniosków NIK:** BSRK wezwała 3 firmy, które nieterminowo wywiązały się ze zleconych zadań, do natychmiastowej zapłaty kar umownych. Zarząd BSRK zapewnił, że w celu doprowadzenia rekultywacji terenów do stanu zgodnego z dokumentacją techniczną tych zadań, w ramach udzielonej przez wykonawcę gwarancji, na podstawie wizji lokalnej oraz protokołu uzgodnień zostaną ustalone niezbędne działania. Ponadto opracowano nowy wzór protokołu odbioru robót likwidacyjnych i rekultywacyjnych, uszczegóławiający zakres wykonanych prac i poniesionych kosztów, potwierdzonych przez osoby posiadające stosowne uprawnienia. W projektach umów, stanowiących załącznik do SIWZ, wykonawca robót został zobowiązany do przedstawiania każdorazowo kosztorysu powykonawczego do zakresu robót, stanowiących przedmiot odbioru.

Zarząd SRK poinformował, że w celu zapewnienia terminowego regulowania przez Spółkę zobowiązań, Prezes Zarządu wydał zarządzenie zobowiązujące Dyrektorów Oddziałów oraz Głównego Księgowego Biura Zarządu do przeprowadzenia wewnętrznych szkoleń i instruktaży dla pracowników Oddziałów celem omówienia obowiązków wynikających z „Instrukcji obiegu i kontroli dowodów księgowych”. Szkolenia takie zostały przeprowadzone w KWK „Katowice-Kleofas” oraz Centralnym Zakładzie Odwadniania Kopalń. Szkolenia w pozostałych Oddziałach Zarząd polecił przeprowadzić do dnia 30.07.2006 r. Ponadto zobligowano Dyrektorów poszczególnych Oddziałów do przeprowadzenia analiz umów zawartych z podmiotami świadczącymi na rzecz SRK usługi w zakresie ochrony mienia oraz do przedłożenia pisemnych informacji w tym zakresie. O wynikach analiz i podjętych na ich podstawie działaniach Zarząd poinformuje NIK kolejnym pismem.

### 3.5. Zabezpieczenie kopalń czynnych przed zagrożeniem wodnym

#### Ustalenia:

##### Udostępnianie agregatów pompowych przez PBSz przed 2005 r.

Wg ustaleń przeprowadzonej przez NIK w I kw. 2004 r. kontroli, SRK przejmując likwidowane kopalnie weszła w prawa i obowiązki tych kopalń, wynikające z niekorzystnych umów zawartych z Przedsiębiorstwem Budowy Szybów S.A. w Bytomiu (zwanym dalej PBSz), a dotyczących odpłatnego udostępnienia głębinowych agregatów pompowych. Ustalono wówczas, że w wyniku bezkrytycznej realizacji tych umów SRK w sposób niegospodarny wydatkowała środki dotacji w wysokości ok. 18 mln zł netto, ponosząc koszty najmu agregatów – znacznie przewyższające wartość tych urządzeń. Wnioski pokontrolne przekazane Zarządowi SRK w maju 2004 r., zmierzały m.in. do wyeliminowania tych nieprawidłowości poprzez *„Rozważenie celowości kontynuowania umów zawartych z PBSz bądź podjęcie renegotjacji ich warunków w zakresie finansowym i obowiązków PBSz oraz wystąpienia do PBSz o zwrot nienależnie pobranych wynagrodzeń za dzierżawę niesprawnych agregatów pompowych”*.

Informując o sposobie wykonania wniosków NIK Zarząd SRK w czerwcu 2004 r. podał, że Spółka zakupi własne kompleksowe wyposażenie pompowni w drodze rozstrzygnięcia międzynarodowego przetargu nieograniczonego (zwanego dalej przetargiem „ICB”), a do tego czasu zostaną podjęte rokowania z PBSz, celem renegotjacji warunków umów. Ponieważ umowy z PBSz wygasają z końcem 2004 r. (oprócz jednej umowy, która obowiązywała do końca 2005 r.), a otwarcie ofert przetargu ICB ustalono na dzień 9.05.2005 r., Zarząd SRK w grudniu 2004 r. zwrócił się do Banku Światowego o wyrażenie zgody na udzielenie zamówienia z „wolnej ręki” - po przeprowadzeniu negocjacji, na dzierżawę agregatów pompowych oraz świadczenie usług ich zabudowy i demontażu przez PBSz. Zgoda taka została przez Bank udzielona w styczniu 2005 r., a w marcu SRK zawarła z PBSz nowe umowy.

##### Efekty finansowe zmian umów z PBSz w 2005 r.

Łącznie w wyniku obniżenia kosztów dzierżawy agregatów pompowych w stosunku do kosztów ich zabezpieczenia przez PBSz w 2004 r., dzierżawienia mniejszej ilości tych urządzeń, a także w związku z obniżeniem kosztów w wyniku potrąceń wynagrodzeń PBSz za straty spowodowane pracą agregatów w godzinach szczytów energetycznych, SRK w 2005 r. uzyskała zmniejszenie kosztów łącznie o 3.997.100 zł brutto w stosunku do kosztów poniesionych w roku poprzednim.

Ponadto ustalono, że SRK nie wynegocjowała z PBSz obniżenia wynagrodzenia za udostępnienie agregatów głębinowych dla pompowni „Gliwice”, gdzie w ramach obowiązującej do końca 2005 r. umowy o likwidację zagrożenia (koszty usuwania awarii ponosił PBSz), wynagrodzenie wynosiło 109.190 zł brutto/agregat/m-c. W ocenie NIK, wynagrodzenie to było niewspółmiernie wysokie zarówno w stosunku do wartości agregatu jak również do ewentualnych kosztów usuwania awarii przez PBSz. Konsekwencją tego było poniesienie kosztów zabezpieczenia tych agregatów w okresie od maja 2001 r. do końca 2005 r. w łącznej wysokości 8.936.500 zł netto, co stanowiło kwotę ponad 5-krotnie wyższą od wartości tych urządzeń.

### Skutki i zagrożenia:

W ocenie NIK, zmiana obowiązujących do końca 2005 r. umów z „zabezpieczenia agregatów i likwidację zagrożenia wodnego” na dzierżawę agregatów, (z wyłączeniem rejonu „Gliwice”), wprawdzie doprowadziła do powstania oszczędności finansowych, jednakże przeniosła obowiązek zabezpieczenia wymaganej ilości agregatów na SRK. Obowiązujące przed 2005 r. umowy, w przypadku braku wystarczającej ilości sprawnych agregatów bądź ich niepełnej sprawności (obniżenia wydajności poniżej deklarowanej przez PBSz), powodującej konieczność ich pracy w godzinach szczytów energetycznych, stwarzały możliwość obniżania płatności z tytułu zwiększenia kosztów energii w szczytach. Umowy na dzierżawę agregatów jakie obowiązywały w 2005 r. takich możliwości SRK nie dawały.

### Ustalenia:

#### Kontynuowanie udostępniania agregatów przez PBSz w 2005 r.

W ramach umów na zabezpieczenie i likwidację zagrożenia wodnego PBSz dostarczył i wyposażył w latach 2000-2001 pompownie głębinowe SRK łącznie w 19 sztuk agregatów głębinowych o sumarycznej wydajności 130,6 m<sup>3</sup>/min. Powyższa ilość agregatów pozwalała zabezpieczyć sąsiednie czynne kopalnie przed zagrożeniem wodnym, przy jednoczesnym spełnianiu wymogów decyzji Okręgowego Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych w Katowicach (zwanego dalej „OUG BKUE”) i postanowień § 450 ust. 2 pkt 2 i 6 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28.06.2002 r. w sprawie *bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych*.<sup>14</sup>, które nakładały obowiązek odprowadzenia najwyższego dobowego dopływu wody w czasie nie dłuższym niż 20 godzin oraz utrzymanie niezbędnej rezerwy pomp w warunkach prowadzenia przez zakład górniczy odwadniania głębinowego.

Kilkuletni okres pracy agregatów pompowych w agresywnym środowisku doprowadził do znacznego stopnia ich zużycia, a w niektórych przypadkach do zniszczenia. I tak z pierwotnie eksploatowanych 19 agregatów pompowych na koniec 2005 r. pozostało 10 sprawnych urządzeń (w tym 2 rezerwowe) o łącznej wydajności 73,4 m<sup>3</sup>/min, stanowiącej 56% początkowo zapewnionej wydajności pompowania oraz 68 % wydajności wynikającej z decyzji OUGBKUE.

Brak wystarczającej ilości agregatów głębinowych oferowanych przez PBSz do dzierżawy spowodował, że w trakcie trwania kontroli, w 5 na 7 pompowni : „Sosnowiec”, „Porąbka-Klimontów”, „Niwka-Modrzejów”, „Paryż” i „Gliwice”, zainstalowana była mniejsza ilość agregatów głębinowych od określonej w decyzji OUG BKUE. Ponadto stwierdzono, że 5 pompowni: „Katowice”, „Sosnowiec”, „Porąbka-Klimontów”, „Niwka-Modrzejów” i „Gliwice” nie posiada wymaganej przepisami niezbędnej rezerwy agregatów, o której mowa w § 450 ust. 2 pkt 6 ww. rozporządzenia. Pompownie te wspólnie zabezpieczono w 2 agregaty głębinowe, które mogły być w sytuacjach awaryjnych zabudowane i uruchomione. Natomiast pompownie „Paryż” i „Grodziec” nie posiadały rezerwy nawet na powierzchni.

Jak ustalono, w przypadkach awarii pozostających w użytkowaniu agregatów głębinowych, braki ich odpowiedniej ilości skutkowały koniecznością przemieszczania sprawnych agregatów pomiędzy pompowniami, np. w pompowni

<sup>14</sup> Dz.U. Nr 139, poz.1169

„Gliwice” po urwaniu się i utracie agregatu, zdemontowano agregat głębinowy w pompowni „Niwka-Modrzejów” i zamontowano go w pompowni „Gliwice”.

### **Skutki i zagrożenia:**

NIK negatywnie ocenia działania Zarządu SRK polegające na dopuszczeniu do prowadzenia ruchu pompowni głębinowych niezgodnie z postanowieniami „*Decyzji. Zezwoleń Podstawowych*” OUGBKUE oraz § 450 ust. 2 pkt. 2 i 6 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 r., co może doprowadzić do powstania realnego zagrożenia wodnego w czynnych kopalniach „Mysłowice” i „Kazimierz – Juliusz”. Ww. stanowisko NIK, podzielił także Okręgowy Urząd Górniczy w Katowicach, który w piśmie z dnia 16 maja 2006 r., skierowanym do Prezesa Zarządu SRK, w odniesieniu do sytuacji w niektórych rejonach odwadniania stwierdził, że stwarza ona: „*realne zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu sąsiednich zakładów górniczych i jego pracowników, bezpieczeństwa powszechnego lub środowiska*”.

Niewystarczająca ilość agregatów głębinowych powodowała wzrost ryzyka braku technicznych możliwości odpompowywania wód kopalnianych w ilościach odpowiadających napływowi naturalnemu.

Ponadto brak w 2005 r. odpowiedniej ilości agregatów pompowych, stanowił barierę realizacji części zadań *Masterplanu*. Kluczowym bowiem warunkiem rozpoczęcia piętzenia wód w niektórych pompowniach głębinowych jest ich wyposażenie w odpowiednią i zgodną z przepisami ilość agregatów głębinowych.

### **Ustalenia:**

#### Postępowania przetargowe na dostawę głębinowych agregatów pompowych

Przedstawiona wyżej sytuacja, zdaniem NIK, winna znaleźć odzwierciedlenie w działaniach zmierzających do bezzwłocznego wyłonienia dostawcy nowych pomp. Tymczasem w dwóch kolejnych przetargach zażądano od potencjalnych dostawców (w Dokumentacji Przetargowej i w SIWZ) spełnienia warunków wprowadzić korzystnych dla Spółki, ale nakładających na dostawców jednostronne i trudne do spełnienia wymagania i obowiązki. Obciążając ich odpowiedzialnością za ryzyko, na które nie mają oni wpływu, a którego nie sposób przewidzieć i oszacować ani przed, ani w trakcie realizacji zamówienia, zwiększono tym samym prawdopodobieństwo nie wyłonienia dostawców (do czego ostatecznie doszło) i w rezultacie doprowadzono do kontynuowania negatywnych skutków użytkowania agregatów PBSz. I tak:

- Zarówno w przetargu przeprowadzonym w 2005 r. na zasadach stosowanych przy udzielaniu zamówień finansowanych ze środków pożyczki BŚ (ICB), jak i w postępowaniu prowadzonym w 2006 r. na podstawie ustawy *Prawo zamówień publicznych* (w trybie przetargu nieograniczonego), SRK zażądała od potencjalnych dostawców wykonania zamówienia w terminach trudnych (a od pewnego momentu niemożliwych) do zrealizowania w związku z długim (trwającym średnio ok. pół roku) procesem produkcji agregatów i nieznaną oferentom ostateczną datą podpisania kontraktu.
- W przetargu prowadzonym w trybie ICB ustalono, że maksymalna wysokość „likwidacji szkód” (tj. kar umownych za opóźnienie w dostawie lub wykonaniu usług serwisowych) wyniesie 100% wartości tej dostawy lub tych usług, a w przetargu w trybie *Prawa zamówień publicznych* nie podano górnej granicy odpowiedzialności wykonawcy z tego tytułu. W ocenie NIK, określenie górnej granicy odpowiedzialności na tak wysokim poziomie lub brak jej określenia nie znajduje uzasadnienia w handlowych praktykach międzynarodowych. Należy także zwrócić uwagę na fakt, że w badanych przez NIK innych umowach zawartych przez SRK (w tym w umowach z PBSz) brakowało zapisów

o wysokości kar umownych bądź określano wysokość tych kar na znacznie niższym poziomie Zapis o 100% maksymalnej wysokości „likwidacji szkód” nie został zaakceptowany przez firmę, która przedstawiła (w przetargu ICB) ofertę najwyższej ocenioną, co m.in. doprowadziło do uznania tej oferty za niezgodną z Dokumentacją Przetargową, a co za tym idzie do jej odrzucenia oraz unieważnienia całego przetargu.

- Zamawiający zażądał w obu przetargach szczegółowego określenia kosztów (podanych w niezmiennych cenach) i terminów wszystkich możliwych czynności serwisowych dla zapewnienia pełnej sprawności oferowanych agregatów w okresie 10 lat, co obarczało oferentów szczególnie wysokim ryzykiem ze względu, m.in. na zmienne i agresywne środowisko pracy pomp, długi okres ich eksploatacji, a także konieczność utrzymania tych agregatów w stałej, bardzo wysokiej sprawności.
- SRK postawiła także wysokie (zwłaszcza w drugim z przetargów) wymagania w zakresie zobowiązań gwarancyjnych bez kwotowego określenia wysokości ich górnej granicy (m.in. minimum 2 lata na sprawną pracę dostarczonych agregatów głębinowych, minimum 5 lat na sprawną eksploatację dostarczonego kompleksowego wyposażenia technicznego) i wiążących się z nimi gwarancji finansowych, a ponadto – niezależnie od postanowień dotyczących kar umownych za opóźnienia - Spółka nie wykluczyła odpowiedzialności dostawcy za szkody następcze.

W rezultacie tak określonych warunków zamówienia oba postępowania przetargowe zostały unieważnione przez Zarząd SRK bez wyłonienia dostawcy. Pierwszy przetarg (w trybie ICB) unieważniono ze względu na fakt, że żaden z 4 oferentów nie złożył oferty zgodnej z Dokumentacją Przetargową, a drugi – ze względu na brak jakichkolwiek ofert. Komisja Przetargowa oraz Zarząd SRK, przygotowując postępowanie przetargowe prowadzone na zasadach określonych w *Prawie zamówień publicznych*, nie uwzględniły w sposób właściwy przyczyn i okoliczności, które spowodowały unieważnienie prowadzonego w 2005 r. postępowania przetargowego w trybie ICB (m.in. nie zmieniając zasadniczo postanowień dotyczących terminów realizacji zamówienia, a także wysokości kar umownych z tytułu nieterminowego wykonania umowy oraz opóźnienia w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze lub w okresie gwarancyjnym).

Jak ustalono, w trakcie postępowania w trybie ICB, SRK zmieniła postanowienia pierwotnej wersji Dokumentacji Przetargowej, która określała maksymalną wysokość kar umownych (za opóźnienie w dostawie lub wykonaniu usług) na 10% wartości dostawy lub usług, wprowadzając zapis o 100% maksymalnej wysokości tych kar. W ocenie NIK, tę istotną zmianę warunków planowanego zamówienia wprowadzono niezgodnie ze stanowiskiem Banku, wyrażonym w jego uwagach przesłanych Spółce na przełomie 2004 i 2005 r. oraz stosowanymi i uznanymi przez Bank praktykami handlowymi w zakresie zamówień. Zmianę tę wprowadzono, zamieszczając ją w kolejnej, blisko 90-stronicowej wersji Dokumentacji Przetargowej. Bank natomiast zaakceptował tę wersję Dokumentacji bez szczegółowej analizy całej jej treści, zakładając, że zawiera ona jedynie zmiany uzgodnione z Bankiem i wymienione w pismach przewodnich SRK. Ponadto, w trakcie oceny ofert Komisja Przetargowa nie oceniała zgodności oferty firmy KSB Aktiengesellschaft z Dokumentacją Przetargową, lecz przeprowadziła (za zgodą Zarządu SRK i BŚ), dopiero 2,5 miesiąca po otwarciu ofert, rozmowy z oferentem w celu ustalenia, jaki charakter mają niektóre zapisy zawarte w jego ofercie. W wyniku tych rozmów uznano - słusznie, zdaniem NIK - że oferta KSB jest niezgodna z Dokumentacją Przetargową i odrzucono tę ofertę, co spowodowało unieważnienie całego przetargu.

W rezultacie takiego prowadzenia postępowania przetargowego Bank uznał, że „zamówienie zostało przeprowadzone w sposób niewłaściwy” i wyraził zgodę na

wniosek SRK i Ministra Gospodarki o wyłączenie zadania dostawy agregatów głębinowych ze współfinansowania środkami pożyczki Banku. Wniosek ten został złożony przez Spółkę w związku z brakiem zgody BŚ na propozycję SRK odrzucenia wszystkich ofert oraz zaproszenia oferentów do złożenia nowych ofert dla 2 z 6 części przetargu.

### **Skutki i zagrożenia:**

Zasadność i opłacalność zakupu przez SRK własnych głębinowych agregatów pompowych potwierdziły analizy techniczne i ekonomiczne sporządzone przez SRK w 2004 r. Z pierwszej z nich wynikało, że wyraźnie najtańszym wariantem zabezpieczenia czynnych kopalń przed tym zagrożeniem jest zakup wyposażenia pompowni oraz wykonywanie wszystkich czynności związanych z zabudową, demontażem, konserwacją, ponownym montażem i obsługą pompowni przez pracowników SRK. W kolejnej analizie oszacowano, iż zwrot nakładów inwestycyjnych związanych z zakupem przez SRK własnych pomp nastąpi po 31 miesiącach ich użytkowania (odnosząc je do kosztów udostępniania agregatów na warunkach umów z PBSz obowiązujących w 2004 r.) lub po 43 miesiącach (w porównaniu do obniżonych o 30% stawek umów z PBSz). Brak rozstrzygnięcia przetargów spowodował konieczność kontynuowania dzierżaw urządzeń od PBSz (tj. ponoszenia kosztów w wysokości ok. 6.900.000 zł/rok) oraz poszukiwania doraźnych rozwiązań w celu prawidłowego zabezpieczenia kopalń czynnych przed zagrożeniem wodnym ze strony kopalń zlikwidowanych.

NIK zwraca uwagę, że zakup pomp w obecnej sytuacji SRK (znanej potencjalnym dostawcom) może skutkować wyższymi cenami tych urządzeń w porównaniu do oferowanych w 2005 r.

### **Wnioski NIK:**

Podjęcie bezzwłocznych działań zmierzających do wyeliminowania nieprawidłowości wynikających z:

- eksploatacji w pompowniach głębinowych „Niwka–Modrzejów” i „Paryż” agregatów pompowych o wydajności mniejszej niż naturalny dopływ wód,
- braku niezbędnej rezerwy w pompowniach „Paryż” i „Grodziec” oraz ze wspólnego zabezpieczenia dla pompowni „Sosnowiec”, „Porąbka-Klimontów”, „Katowice”, „Niwka-Modrzejów” i „Gliwice” tylko dwóch rezerwowych agregatów głębinowych.

Wyposażenie pompowni głębinowych „Porąbka–Klimontów”, „Sosnowiec” i „Paryż” w odpowiednią ilość agregatów zgodną z obowiązującymi przepisami i decyzjami Urzędu Górniczego, celem realizacji zadań *Masterplanu* w zakresie piętrzenia wód.

Bezzwłoczne wyłonienie dostawcy głębinowych agregatów pompowych w sposób zapewniający prawidłowe i oszczędne zabezpieczenie sąsiadujących, czynnych kopalń przed zagrożeniem wodnym ze strony kopalń likwidowanych.

### **Wdrażanie wniosków NIK:**

Zarząd SRK podzielił pogląd NIK o konieczności podjęcia bezzwłocznych działań w celu niedopuszczenia do powstania zagrożenia czynnej kopalni „Kazimierz-Juliusz”. W pierwszej połowie czerwca 2006 r. uruchomiono wyremontowany agregat OWZ-250A/7. Aktualnie w szybie „Cieszkowski” działają 2 agregaty pompowe o wydajności 16,6 m<sup>3</sup>/min, przy średnim dopływie wód naturalnych ok. 10 m<sup>3</sup>/min, co pozwoliło na obniżenie lustra wody w rejonie pompowania „Paryż”. W ocenie Zarządu SRK aktualny poziom lustra wody w szybie „Kazimierz I” pompowni



„Niwka-Modrzejów”, znajdujący się w przedziale rzędnych wyznaczonych dla zbiornika awaryjnego, nie stanowi zagrożenia dla sąsiedniej kopalni „Mysłowice”.

W związku z decyzjami Prezesa UZP Spółka rozpoczęła procedury zmierzające do udzielenia zamówienia w trybie negocjacji bez ogłoszenia na dostawę agregatów głębinowych i wyposażenia technicznego wraz z usługami serwisowymi dla rejonów „Porąbka-Klimontów”, „Katowice”, „Niwka-Modrzejów”, „Grodziec”, oraz „Paryż”.

W odniesieniu do rejonów pompowania KWK „Katowice-Kleofas” oraz 1 agregatu dla rejonu „Paryż” Zarząd Spółki podjął decyzję o zastosowaniu trybu z wolnej ręki. Zarząd SRK poinformował o podjęciu następujących działań w odniesieniu do poszczególnych rejonów pompowania:

„Porąbka-Klimontów”, „Katowice” i „Grodziec”

Komisja Przetargowa w drugiej połowie maja 2006 r. przeprowadziła negocjacje z zaproszonymi dostawcami oraz przygotowała SIWZ. Termin otwarcia ofert na dostawę agregatu dla rejonu „Grodziec” ustalono na 7.07.2006 r., natomiast SIWZ na dostawy dla pozostałych rejonów zostaną przesłane oferentom po zabezpieczeniu środków na realizację tego zadania w 2007 r.

„Paryż” i „Niwka-Modrzejów”

Komisja Przetargowa w pierwszej połowie czerwca 2006 r. przeprowadziła negocjacje z zaproszonymi dostawcami oraz przygotowała SIWZ. Termin otwarcia ofert na dostawę 3 agregatów dla rejonu „Paryż” ustalono na 7.07.2006 r., natomiast SIWZ na dostawy dla rejonu „Niwka-Modrzejów” zostanie przesłana oferentom po zabezpieczeniu środków na realizację tego zadania w 2007 r. Ponadto SRK w trybie zamówienia z wolnej ręki zakupi 1 agregat dla rejonu „Paryż”. Umowa na dostawę agregatu dla tego rejonu została zawarta z firmą KSB Pompy i Armatura Sp. z o.o. w dniu 22.06.2006 r., z terminem realizacji 4 tygodni od daty zapłaty zaliczki.

„Katowice-Kleofas”

SRK w trybie zamówienia z wolnej ręki zakupi także 4 agregaty głębinowe wraz z wyposażeniem dla rejonu „Katowice-Kleofas”. Umowa z firmą KSB A.G. (Niemcy) na dostawę agregatów dla tego rejonu została podpisana przez Zarząd i w dniu 27.06.2006 r. przesłana do KSB A.G. Umowa przewiduje termin realizacji dostawy do 15.12.2006 r.

„Sosnowiec” i „Gliwice”

W pompowni „Sosnowiec” planowane jest piętrzenie wody do rzędnej  $-70$  m npm a następnie do  $+70$  m npm. W sytuacji tej zakup pomp, z uwagi na niedostosowanie parametrów pracy do warunków pompowania, byłby pod względem technicznym i ekonomicznym nieuzasadniony. W związku z tym zakup pomp zostanie dokonany na etapie piętrzenia wody do rzędnej  $+70$  m npm, tj. w 2007 r. Do tego czasu SRK planuje zabezpieczyć agregaty głębinowe wraz z wyposażeniem od PBSz. W pompowni „Gliwice” planowane jest w 2007 r. dokonanie uszczelnienia połączeń hydraulicznych z czynną kopalnią „Sośnica-Makoszowy” oraz całkowite zlikwidowanie systemu odwadniania głębinowego. Do tego czasu również w tym rejonie SRK planuje zabezpieczyć agregaty głębinowe wraz z wyposażeniem od PBSz.

### **3.6. Podmioty realizujące procesy likwidacyjne kopalń**

**Ustalenia:** W 2005 r., podobnie jak w latach poprzednich działania związane z procesami likwidacyjnymi i polikwidacyjnymi prowadzone były przez dwie spółki restrukturyzacji kopalń, tj. SRK i BSRK. Ponadto poza strukturami ww. spółek nadal funkcjonowały niektóre samodzielne kopalnie (KWK „Niwka-Modrzejów” Sp. z o.o. w upadłości i KWK "Siemianowice"-ZG "Rozalia" Sp. z o.o. w upadłości), które zakończyły wydobywanie węgla oraz realizację zadań likwidacyjnych.

**Skutki i zagrożenia:** Ustalenia kolejnych kontroli NIK, przeprowadzonych w 2004 r., 2005 r., a także w 2006 r. wskazywały, że funkcjonowanie wielu podmiotów realizujących ten sam cel skutkowało wyższymi kosztami oraz nie sprzyjało właściwej koordynacji wykonywanych zadań. Wprawdzie w 2005 r., w ramach ograniczania ww. kosztów, Minister Gospodarki nie przyznał BSRK dotacji na pokrycie kosztów ogólnego zarządu - w części dotyczącej Biura Zarządu Spółki, jednakże w tym samym czasie wzrosły dotacje na pokrycie kosztów ogólnego zarządu Zakładów BSRK o 1.238,8 tys. zł w stosunku do 2004 r. W ocenie NIK, finansowanie zadań realizowanych przez Biuro Zarządu Spółki nie było w pełni przejrzyste, ponieważ niektórzy pracownicy Zakładu KWK Jowisz, otrzymujący wynagrodzenie w tym Zakładzie (ze środków dotacji), w praktyce wykonywali czynności również w komórkach organizacyjnych Biura Zarządu Spółki, które nie otrzymało w 2005 r. dotacji na swoje działanie. Zdaniem NIK wskazywało to na pośrednie finansowanie niektórych zadań Biura Zarządu ze środków dotacji.

**Wnioski NIK:** W 2006 r. NIK po raz trzeci skierował do Ministra Gospodarki wniosek o podjęcie działań zmierzających do funkcjonowania jednego podmiotu, zajmującego się procesami likwidacyjnymi i polikwidacyjnymi w górnictwie węgla kamiennego.

**Wdrażanie wniosków NIK:** W listopadzie 2004 r. Minister Gospodarki i Pracy podzielił pogląd NIK, wyrażony w *Informacji o wynikach kontroli z listopada 2004 r.*, że w celu ograniczenia kosztów ogólnego zarządu oraz sprawniejszego koordynowania prowadzonej działalności zasadne jest funkcjonowanie tylko jednego podmiotu realizującego zadania w zakresie likwidacji kopalń. W związku z brakiem działań MGIP w tym zakresie, analogiczny wniosek został powtórzony przez NIK w *Informacji z czerwca 2005 r.* We wrześniu 2005 r. Minister Gospodarki i Pracy ponownie potwierdził zasadność funkcjonowania tylko jednego podmiotu. Pomimo to, do zakończenia niniejszej kontroli nie zostały podjęte działania zmierzające do utworzenia na bazie spółek restrukturyzacji kopalń jednego podmiotu zajmującego się procesami likwidacyjnymi.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne skierowane do Ministra Gospodarki po kontroli przeprowadzonej w 2006 r. Minister poinformował, że zlecił Zarządowi SRK „*opracowanie zarysu koncepcji przyłączenia BSRK Sp. z o.o. do SRK S.A., obejmującej w szczególności wstępny harmonogram łączenia oraz przewidywanych jego skutków*”. Ponadto Minister Gospodarki zapowiedział, iż po otrzymaniu wyników zleconych analiz podjęte zostaną niezbędne działania w kierunku dalszej realizacji wniosku NIK.

## Załączniki

### **Załącznik 1 – Metodologia badań**

Kontrolę likwidacji kopalń węgla kamiennego w 2005 r. z uwzględnieniem wykorzystania dotacji budżetowych, w tym pożyczki Banku Światowego zaplanowano jako całościową kontrolę procesów likwidacji kopalń w 2005 r., tj. kontrolę prawidłowości oraz kontrolę wykonania zadań, co miało umożliwić wszechstronne zbadanie sposobu dysponowania dotacjami budżetowymi (a w ich obrębie także pożyczką Banku Światowego) na kolejnych etapach, tj. na etapie ich przyznawania, wydatkowania i rozliczania. Zasadnicza część szczegółowych badań kontrolnych, obejmujących prawidłowość wydatkowania i rozliczania środków dotacji, została przeprowadzona w spółkach restrukturyzacji kopalń, tj. SRK i BSRK.

Doboru próby do badań szczegółowych w SRK i BSRK dokonano przy zastosowaniu techniki monetarnej (*Monetary Unit Sampling - MUS*), tj. z prawdopodobieństwem wyboru proporcjonalnym do wartości. Wyłączono z populacji transakcje o niskim ryzyku nieprawidłowości (za takie uznano: wynagrodzenia pracownicze wraz z pochodnymi, roszczenia pracownicze, podatki od nieruchomości, opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów, opłaty środowiskowe), jak również transakcje o wartościach przekraczających interwał losowania, uzyskany przy wstępnym wyznaczeniu liczebności próby. Wylosowane do badań szczegółowych operacje księgowe stanowiły dla kontrolowanej jednostki podstawę rozliczenia finansowego środków dotacji w 2005 r.

#### Dobór próby do badań szczegółowych w SRK

Do przeprowadzenia losowania wykorzystano elektroniczny zbiór danych obejmujący 11.822 operacji księgowych o łącznej wartości bezwzględnej 164.500.650 zł (stanowiącej 80 % wartości ocenianego obszaru) i nie zawierający operacji o niskim ryzyku nieprawidłowości. Do badań szczegółowych dobrano losowo 47 operacji księgowych, których łączna wartość bezwzględna wyniosła 12.006.828 zł. W badanym zbiorze nie stwierdzono rekordów o wartościach przekraczających interwał losowania.

#### Dobór próby do badań szczegółowych w BSRK

Do przeprowadzenia losowania wykorzystano elektroniczny zbiór danych obejmujący 2.294 operacji księgowych o łącznej wartości bezwzględnej 36.412.375 zł (stanowiącej 76 % wartości ocenianego obszaru) i nie zawierający operacji o niskim ryzyku nieprawidłowości. Do badań szczegółowych dobrano losowo 42 operacje księgowe, których łączna wartość bezwzględna wyniosła 10.344.429 zł. Badaniami szczegółowymi objęto także dobrane celowo 3 operacje o wartościach przekraczających interwał losowania, których łączna wartość wyniosła 2.658.898 zł.

Przeprowadzenie badań szczegółowych oparto o niżej wskazane założenia:

1. Ryzyko kontroli (RK) przyjęto na poziomie 5 %;
2. Ryzyko statystyczne (RS) = 0,27 (założenie zweryfikowane poprzez wstępne badanie systemu kontroli wewnętrznej SRK i BSRK);
3. Próg istotności (łączny tolerowany błąd) określono na 3 % wartości ocenianego obszaru jednostki kontrolowanej (TB);
4. Przewidywana wartość błędu w populacji przyjęto jako równą 0.

W odniesieniu do każdego elementu wylosowanej próby w SRK i BSRK, tj. operacji księgowej - odpowiadającej konkretnemu zadaniu wykonanemu w 2005 r. ze środków

dotacji, przeprowadzono badania mające na celu odtworzenie ogólnego przebiegu realizacji danego zadania. M.in. zbadano:

- ujęcie zadania we wniosku/rocznym planie oraz w umowie o dotację;
- zastosowane procedury przetargowe wyłaniające dostawców/wykonawców zadań;
- umowy zawarte z kontrahentami oraz aneksy do tych umów;
- realizację zakontraktowanych dostaw bądź zleconych zadań;
- wypłacone kontrahentom wynagrodzenia/płatności;
- zapisy w księgach naliczonych kosztów i/lub dokonanych wydatków.

Ekstrapolacja nieprawidłowości stwierdzonych w transakcjach dobranych losowo oraz zsumowane kwoty nieprawidłowości dotyczące tych transakcji, których wartości przekraczały interwał losowania, miały posłużyć do obliczeń: najbardziej prawdopodobnej wartości nieprawidłowości w populacji (NPB), górnej granicy wartości nieprawidłowości (GGB) i precyzji szacowania oraz oceny wykorzystania i rozliczenia dotacji budżetowych. Zasady oceny wiarygodności ksiąg, w zakresie związanym dotacjami - zgodnie z aneksem nr 1 do Wytycznej nr 23 *Pobieranie próby do kontroli Europejskich wytycznych stosowania standardów kontroli INTOSAI*:

- ocena pozytywna: gdy  $TB \geq GGB$ ,
- ocena negatywna: gdy  $GGB > TB$  i  $NPB > TB$ ,
- ocena pozytywna z zastrzeżeniami: gdy  $GGB > TB$  ale  $TB \geq NPB$ .

W badanej próbie dowodów księgowych SRK i BSRK, dotyczących zadań finansowanych z dotacji, nie stwierdzono nieprawidłowości o wymiarze finansowym, tj. różnic pomiędzy kwotą zaewidencjonowaną w księgach rachunkowych a kwotą poprawną, w związku z czym nie dokonywano ekstrapolacji nieprawidłowości.

## **Załącznik 2 – Zestawienia kwot wykorzystanych dotacji**

<b>Zestawienie kwot wykorzystanych dotacji przeznaczonych na finansowanie likwidacji kopalń w 2005 r.* (tys. zł)</b>									
L P	Jednostka / zakład	Przyznana dotacja na 2005 r.	Przekazana dotacja w 2005 r.	w tym z pożyczki BŚ	Zwroty w 2005 r.	Zwroty w 2006 r.	Zwroty razem (5a) + (5b)	Wykorzystana dotacja (4) – (5)	Niewykorzy- stana dotacja (3) – (6)
1	2	3	4	4 a	5 a	5 b	5	6	7
1	Powst. Śl. – Bytom I	20.771,4	21.061,4	8.124,9	312,8	5,5	318,4	20.743,0	28,4
2	Jowisz	8.173,4	8.173,4	3.378,2	54,2	0,0	54,2	8.119,2	54,2
	<b>BSRK Sp. z o.o.</b>	<b>28.944,8</b>	<b>29.234,8</b>	<b>11.503,2</b>	<b>367,1</b>	<b>5,5</b>	<b>372,6</b>	<b>28.862,2</b>	<b>82,6</b>
3	CZOK	120.913,8	120.913,8	66.860,2	0,0	2.363,1	2.363,1	118.550,7	2.363,1
4	KWK w całk. likwid.	16.164,0	16.324,9	6.977,5	160,9	473,0	633,9	15.691,0	473,0
5	Katowice-Kleofas	23.969,5	24.275,8	13.594,5	306,3	735,0	1.041,3	23.234,5	735,0
6	Bytom II	23.063,2	23.235,2	13.011,7	172,0	461,2	633,2	22.602,0	461,2
7	SRK – koszty og.zarz.	7.580,0	7.580,0	4.244,8	0,0	124,7	124,7	7.455,3	124,7
	<b>SRK S.A.</b>	<b>191.690,5</b>	<b>192.329,7</b>	<b>104.688,6</b>	<b>639,2</b>	<b>4.157,0</b>	<b>4.796,2</b>	<b>187.533,5</b>	<b>4.157,0</b>
8	<i>Niwka-Modrzejów</i>	<i>1.476,1</i>	<i>1.476,1</i>	<i>0,0</i>	<i>0,2</i>	<i>0,0</i>	<i>0,2</i>	<i>1.475,9</i>	<i>0,2</i>
	<b>Razem</b>	<b>222.111,4</b>	<b>223.040,6</b>	<b>116.191,8</b>	<b>1.006,4</b>	<b>4.162,5</b>	<b>5.169,0</b>	<b>217.871,6</b>	<b>4.239,8</b>
	Rezerwa	148.345,4							
	<b>Razem dotacja 2005</b>	<b>370.456,8</b>							

\* stan na 31.03.2006r.

Zestawienie kwot wykorzystanych dotacji (środki niewygasające) przeznaczonych na finansowanie likwidacji kopalń w styczniu 2006 r.* (tys. zł)						
Lp	Jednostka / zakład	Przyznana dotacja	Przekazana dotacja	Zwroty w I i II 2006 r.	Wykorzystana dotacja (4) – (5)	Niewykorzystana dotacja (3) – (6)
1	2	3	4	5	6	7
1	Powst. Śl. – Bytom I	800,0	800,0	39,2	760,8	39,2
2	Jowisz	113,1	113,1	0,0	113,1	0,0
	<b>BSRK Sp. z o.o.</b>	<b>913,1</b>	<b>913,1</b>	<b>39,2</b>	<b>873,9</b>	<b>39,2</b>
3	CZOK	11.886,2	11.886,2	1.751,3	10.134,9	1.751,3
4	KWK w całk. likwid.	528,2	528,2	62,0	466,2	62,0
5	Katowice-Kleofas	1.671,8	1.671,8	265,7	1.406,1	265,7
6	Bytom II	1.598,6	1.598,6	152,6	1.446,0	152,6
7	SRK – koszty og.zarz.	610,0	610,0	31,8	578,2	31,8
	<b>SRK S.A.</b>	<b>16.294,8</b>	<b>16.294,8</b>	<b>2.263,4</b>	<b>14.031,4</b>	<b>2.263,4</b>
8	<i>Niwka-Modrzejów</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
	<b>Razem</b>	<b>17.207,9</b>	<b>17.207,9</b>	<b>2.302,5</b>	<b>14.905,4</b>	<b>2.302,5</b>

\* na mocy rozporządzenia RM z dnia 13.12.2005 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2005 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego - w ramach zadań wynikających z rocznych planów na 2005 r.

Zestawienie kwot wykorzystanych dotacji przeznaczonych na usuwanie szkód górniczych w 2005 r.* (tys. zł)								
Lp	Jednostka	Przyznana dotacja na 2005 r.	Przekazana dotacja w 2005 r.	Zwroty w 2005 r.	Zwroty w 2006 r.	Zwroty razem (5a) + (5b)	Wykorzystana dotacja (4) – (5)	Niewykorzystana dotacja (3) – (6)
1	2	3	4	5a	5b	5	6	7
1	Powst. Śl. - Bytom I	13.875,4	13.878,9	3,6	121,8	125,3	13.753,6	121,8
2	Jowisz	2.373,6	2.433,8	61,1	0,0	61,1	2.372,7	0,9
	<b>BSRK Sp. z o.o.</b>	<b>16.249,0</b>	<b>16.312,7</b>	<b>64,7</b>	<b>121,8</b>	<b>186,4</b>	<b>16.126,3</b>	<b>122,7</b>
3	Rejon Czeladź-Sosnowiec	2.732,9	2.732,9	91,5	0,0	91,5	2.641,5	91,5
4	Rejon Katowice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	Rejon Jan Kanty-Siersza	39,2	39,2	0,0	0,0	0,0	39,2	0,0
6	Rejon Wałbrzych-NR	1.538,4	1.412,1	65,1	0,0	65,1	1.347,0	191,4
7	Rejon 1 Maja-Mor.-Moszcz.	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0
	<b>SRK S.A.</b>	<b>4.311,0</b>	<b>4.184,8</b>	<b>156,6</b>	<b>0,0</b>	<b>156,6</b>	<b>4.028,2</b>	<b>282,8</b>
8	<i>KHW S.A. (Katowice-Kleofas)</i>	<i>17.596,1</i>	<i>17.596,1</i>	<i>203,0</i>	<i>0,0</i>	<i>203,0</i>	<i>17.393,1</i>	<i>203,0</i>
9	<i>Siemianowice-Rozalia</i>	<i>7.598,2</i>	<i>5.298,6</i>	<i>106,7</i>	<i>73,5</i>	<i>180,2</i>	<i>5.118,4</i>	<i>2.479,8</i>
10	<i>Niwka-Modrzejów</i>	<i>6.004,9</i>	<i>4.505,7</i>	<i>0,8</i>	<i>1.330,7</i>	<i>1.331,5</i>	<i>3.174,1</i>	<i>2.830,7</i>
11	<i>Kazimierz-Juliusz</i>	<i>2.719,6</i>	<i>2.719,6</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>2.719,6</i>	<i>0,0</i>
12	<i>KW S.A. (łącznie 6 kopalń)</i>	<i>3.882,0</i>	<i>3.842,7</i>	<i>27,7</i>	<i>0,0</i>	<i>27,7</i>	<i>3.815,0</i>	<i>67,0</i>
	<b>Razem</b>	<b>58.360,7</b>	<b>54.460,1</b>	<b>559,5</b>	<b>1.526,0</b>	<b>2.085,5</b>	<b>52.374,6</b>	<b>5.986,1</b>
	Rezerwa	10.639,3						
	<b>Razem dotacja 2005</b>	<b>69.000,0</b>						

\* stan na 31.03.2006 r.

<b>Zestawienie kwot wykorzystanych dotacji (środki niewygasające) przeznaczonych na usuwanie szkód górniczych w I połowie 2005 r.* (tys. zł)</b>								
Lp	Jednostka	Przyznana dotacja	Przekazana dotacja	Zwroty w VI 2005 r.	Zwroty w VII 2005 r.	Zwroty razem (5a) + (5b)	Wykorzystana dotacja (4) – (5)	Niewykorzystana dotacja (3) – (6)
1	2	3	4	5 a	5 b	5	6	7
1	Powst. Śl. - Bytom I	2.142,4	2.142,4	0,0	0,0	0,0	2.142,4	0,0
2	Jowisz	32,8	32,8	0,0	0,0	0,0	32,8	0,0
	<b>BSRK Sp. z o.o.</b>	<b>2.175,2</b>	<b>2.175,2</b>	0,0	0,0	0,0	<b>2.175,2</b>	<b>0,0</b>
3	Rejon Czeladź-Sosnowiec	652,6	652,6	0,0	364,8	364,8	287,8	364,8
4	Rejon Jan Kanty-Siersza	212,1	212,1	0,0	41,4	41,4	170,8	41,4
5	Rejon Wałbrzych-NR	678,3	678,3	0,0	502,6	502,6	175,6	502,6
6	Rejon 1 Maja-Mor.-Moszcz.	3,6	3,6	0,0	0,8	0,8	2,8	0,8
	<b>SRK S.A.</b>	<b>1.546,6</b>	<b>1.546,6</b>	0,0	<b>909,5</b>	<b>909,5</b>	<b>637,0</b>	<b>909,5</b>
7	<i>KHW S.A. (Katowice-Kleofas)</i>	<b>6.374,6</b>	<b>6.824,6</b>	<b>450,0</b>	<b>0,0</b>	<b>450,0</b>	<b>6.374,6</b>	<b>0,0</b>
8	<i>Siemianowice-Rozalia</i>	<b>7.938,8</b>	<b>8.000,0</b>	<b>69,0</b>	<b>0,0</b>	<b>69,0</b>	<b>7.931,0</b>	<b>7,8</b>
9	<i>Niwka-Modrzejów</i>	<b>1.125,2</b>	<b>1.124,4</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>1.124,4</b>	<b>0,8</b>
10	<i>Kazimierz-Juliusz</i>	<b>320,0</b>	<b>320,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>320,0</b>	<b>0,0</b>
11	<i>KW S.A. (łącznie 6 kopalń)</i>	<b>313,8</b>	<b>314,9</b>	<b>0,0</b>	<b>20,4</b>	<b>20,4</b>	<b>294,5</b>	<b>19,3</b>
	<b>Razem</b>	<b>19.794,2</b>	<b>20.305,7</b>	<b>519,0</b>	<b>929,9</b>	<b>1.448,9</b>	<b>18.856,8</b>	<b>973,4</b>
	Rezerwa	40.205,8						
	<b>Razem dotacja 2005</b>	<b>60.000,0</b>						

\* zgodnie z rozporządzeniem RM z dnia 14.12.2004 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w 2004 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego

### **Załącznik 3 – Roczne raporty wykorzystania środków Banku Światowego**